

DOMOLJUB

ŠTEV. 27. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 43
V LJUBLJANI, DNE 2. JULIJA 1930

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Kmečki pokret.

Vsi kmetje naj se združijo za dobrobit svojega stanu v eno močno bojno vrsto — na krščanski podlagi!

Zakaj na krščanski podlagi?

Zato, ker vsaka politika in vsak pokret mora nasproti veri zavzemati neko določeno stališče: za ali proti. Na sredi med za in proti ne more viseti nobena politika. »Kdor ni z menoj, je zoper mene.« To je dosti jasno povedano. Na sredi ni nič.

Strogo gospodarske zadeve seveda nimajo z vero nič opraviti. Ali je bolj pametno sejati žito ali pa deteljo in rediti več živine; kje naj se zgradijo nove železnice, kako naj se ljudje za starost zavarujejo, kako naj se gnoji, da bo zemlja več rodila, po čim bo krompir in po čim mleko in jajca in kako se kebbri pokončavajo pa krti ločijo — take stvari se seveda dajo opraviti brez vere. Skratka: vse zgolj posvetne, materialne zadeve so od vere neodvisne. Vse življenje pa, vkolikor je duhovno, ne samo snovno, ima uravnavati vera. Za to ravno vera je; to je njen poklic. Kakor zrak napolnjuje vso zemljo, enako mora vera prešinjati naše življenje. Vera sega v družino, v zakon, v vzgojo, v šolo, s tem pa tudi v zakonodajo, to je v politiko. Vera ni samo za praznik in ne samo za med cerkvene stene, ampak mora obvladovati vse zasebno in javno življenje, vkolikor je duhovno.

»Vera nima s politiko nič opraviti.« Ta trditev, ki se je v slovenskem jeziku milijonkrat ponavljala, je tako debela in očitna laž, da se moramo čuditi, kako si jo je drznil kdo pri belém dnevu vpričo vseh ljudi izgovoriti. Nič lažjega kakor dokazati, da je to laž. Kje se pa sklepa, ali se bo mladina v šoli versko vzgajala ali ne, če se bo zakon krščansko sklepal ali ne, če se bo dan Gospodov praznoval ali ne, — kje, če ne v politiki? Da ima vera s politiko kaj opraviti, temu je najbolj očitven dokaz to, da smo imeli nekaj časa celo posebnega ministra za vero; zdaj pa, ko tega ni več, je verstvo en oddelke drugega ministrstva. Minister je politična reč, vera je pa verska reč. Če sta te dve reči združeni v eni osebi, se da z rokami zgrabiti, da imata politika in vera med seboj nekaj opraviti. Drugi nič manj v oči bodeči dokaz

je pa to, da sedi papežev zastopnik pri vladi v Belgradu, zastopnik naše države pa v Rimu pri Vatikanu. S tem država glasno izpovedava, da ima vera ž njo kaj opraviti, ona pa z vero.

Iz teh vzrokov torej: ker se v politiki in sploh v javnem življenju ne gre samo za materialne, ampak tudi za duhovne dobrine; ker zadeve, ki tičejo vere, pogostokrat pridejo na vrsto in se je treba odločiti za ali zoper, — iz teh vzrokov versko prepričan človek ne more biti za kak »pokret«, ki ne stoji na krščanskem temelju, ali ki vero izključuje.

To pišemo na naslov kmetov okoli »Kmetkega pokreta«. Mi smo gotovo za vse, kar je kmetu v korist. Kateri kmet pa bi sam sebi ne hotel dobro? In tudi mi, ki nismo kmetje, pa smo kmetiski prijatelji, ker smo sami iz kmetke korenine zrasli in ker vidimo v kmetu steber vsega našega življenja, kako bi mu ne želeli vsega dobrega? Mi smo za vse, kar je resnično dobrega. Temelj pa hočemo krščanski. Kakor se telo in duša v človeku ne dasta ločiti, tako se tudi duhovno življenje od materialnega ne v zasebnem in ne v javnem življenju ne dasta ločiti.

Mi moramo našo vero, naše katoliško prepričanje tako ceniti in tako zvesto izpovedovati, da ne odnehamo od njega ne za las in ne za eno piko. Tako, da smo pripravljani, če bi bilo treba, iti zanje vsak dan v ječo. O, kako lepo bi bilo za naše versko prepričanje iti v ječo! Še lepše pa v smrt!

Torej neomahljivi, nepremakljivi in neodoljivi do krvi moramo biti v rečeh največje važnosti, v verskih rečeh. A kakor neomahljivi, tako tudi — spravljeni. »Bodite previdni kakor kače in krotki kakor golobje.« Je rekel Jezus. Kača in golob sta dve kaj različni živali. Pa nam jih Jezus tako rekoč v eni sapi za zgled postavlja. Jaz bi še rekel: Bodite srčni kakor levi, — a krotki kakor golobje!

Kaj hočemo s temi golobi?... Naša vera je vera ljubezni. Če mi kdo reče, da je tudi za vero, potem mu ne bom hrbta obrnil in mu rekel: S teboj nimam nič opraviti, ampak bom rekel: Dobro! Samo pokaži, če je res! In če se pokaže, da naju nič

bistvenega ne loči, morda se nam ne bo treba drug v drugega zaletavati, ampak hodimo lahko vstric. Ljubezen ima veliko moč. Kar solnce, kar ogenj v naravi, to ljubezen v duhovnem življenju. Ogenj raztopi jeklo. Vemo, da je človeško srce časih trše od jekla; a to so bolj izjeme. Navadno vendar ljubezen rodi ljubezen.

In še posebej kmetje! Mi bi le radi vedeli, kake vzroke imamo, da bi se med seboj kregali! Kaj nismo vsi Slovenci? Kaj nismo vsi kristjani? Kaj nismo vsi kmetje? Kaj ne želi vsak, da bi bil njegov stan veljaven, postaven in trden? V resnici ne vidim, kaj naj nas bi ločilo. Če nima nikdo nobenih postranskih, napačnih namenov, če gre vse pošteno in po pravici, potem ne vidim vzroka, zakaj bi ne mogli kot ena moč nastopiti za pravice, za veljavo, zaboljšanje svojega zapostavljenega, pod težo težav ječečega stanu.

J. K.

Spored evharističnega kongresa v Zagrebu.

Kongres prične 14. avgusta ob pol 6 z zvonjenjem v vseh zagrebških cerkvah. Ob 6 bo sprejem apostolskega delegata na postaji. Nato bo v stolnici slovesen »Venite sancte Spiritus«.

V petek 15. avgusta bo ob pol 8 zjutraj sv. obhajilo otrok na škofijskem vrtu. Ob 8 bo pontifikalna sveta maša. Ob 10 bo prvo zborovanje, ki ga bo s kratkim nagovorom otvoril škof dr. Premuš, ki bo predlagal predsednika, podpredsednika in tajnike. Novi predsednik bo predlagal brzojave Nj. Sv. papežu in Nj. Vel. kralju.

V imenu stalnega odbora za evharistični kongres bo govoril škof na Krku dr. Štebrnič. Referat o pouku v šoli bo imel dr. Štefan Bosanac, univerzitetni profesor v Zagrebu, podpredsednik prosvetnega sveta v Belgradu in bivši predstojnik prosvetnega oddelka v Zagrebu. Nato se bode čitali brzojavi. Popoldne bodo zborovali odseki. Ob pol 7 bo pridiga o Mariji in Evharistiji.

16. avgusta bo ob 8 pridiga skupno s svetim obhajilom. Za moško mladino bo v jezuitski cerkvi govoril jezuit Tomo Jagrič. Za žensko mladino bo govoril jezuit Josip Miler. Ob 10 bo javno zborovanje v

zagrebški velesejmski dvorani. O veri in znanosti bo govoril dr. Belobrk, rektor zagrebškega vseučilišča, o evharistiji in svetovnem miru dr. Viktor Korošec, vseučiliški profesor rimskega prava v Ljubljani. O evharističnih spomenikih na Hrvaškem msgr. Bulić, ravnatelj drž. muzeja v Splitu. Nato bodo sledili pozdravi in brzojavi. Ob 4 bo tretje zborovanje. O evharistiji in katoliških vseučiliških dijakih bo govoril grof Peter Pejačević, o evharistiji in katoliški rodbini Peter Grgec. GS pol 7 bodo pridige o učinkih svetega obhajila. Nato bo blagoslov. Sv. Rešnje Telo ostane izpostavljeno do polnoči. Ob pol 12 bo nadškof pridigal o evharistiji in javnem zadoščanju. Ob 12 bo slovesna pontifikalna maša. Nato se Najsvetejše shrani.

17 avgusta bo na Jeladčevem trgu slovesna sv. maša. Nato bo zborovanje. Škof dr. Sarič bo imel govor »Evharistija moč vere, zastav cerkvenega edinstva in narodnega življenja«. Popoldne ob 3 bo slavnostna evharistična procesija po glavnih ulicah.

Zborovanje fantov na Brezjah.

Povsod Boga!

Veren, ponosen, stanovit in načelih življenja, vedno in povsod značajan, zvest Bogu in zaradi Njega domovini — hoče biti naš mladi rod, hoče ostati tudi naš slovenski fant.

Da skupno pozivimo zavest pravega fantovstva, da z mladostno svežim viharjem preženemo meglo malovernih,

da v božji moči Kristusa Kralja in materinski ljubezni Marije razžarimo ogenj našega duha in srca h krščanski delavnosti,

ter se veseli, ponosni, v bratski zvestobi utjeni vrnemo v svoje verne slovenske domove,

vabimo

vse poštene, verne fante, v prvi vrsti gorénjske, na

fantovski tabor na Brezje.

Vrtil se bo v nedeljo 13. julija.

Spored

Ob 9 sv. maša v romarski cerkvi. Med sv. mašo pojo moški zbori. Govor ima frančiškan dr. o. Hugo Bren.

Ob 10¹⁵ zborovanje: 1. Pozdravi. 2. Naše fantovstvo. Govori dr. Joža Basaj. 3. Slovenski fant za vero in dom. Govori France Terseglav. 4. Delo fanta v katoliški akciji. Govorijo fantje.

Ob 14. Zaključna slovesnost v cerkvi. Govori dr. Janko Arnež. — Pete litanije Materé božje.

Fantje, veliko nas mora biti! Znamenje naše fantovske poštenosti in mladostnega ognja je beli ali rdeči nagelj.

Tudi možje naj pridejo!

Škof. odbor Katoliške akcije v Ljubljani.

Kdor rabi vreče kupi jih na Vreče pri tiskarju. Mirko Mlakar. Ljubljana - Škofjeva ulica 11. 11

Novice iz Belgrada.

Iz dr. Mačkovega obrambnega govora.

Nedavno je stalo pred državnim sodiščem za zaščito države v Belgradu večje število Hrvatov, med njimi tudi eden izmed voditeljev bivših radičevcev g. dr. Maček. Sodišče je nekatere obsodilo, druge oprostilo, o čemer smo že poročali. Med oproščenimi je bil tudi dr. Maček. Morda bo čitatelje »Domoljuba« zanimalo, če ponalisemo po »Hrvaškem listu« nekatere pomembnejše odstavke iz dr. Mačkovega obrambnega govora.

Vsak narod teži za popolno svobodo.

Dvanajst let že poslušamo, kako smo bili prečani osvobodjeni od avstrijskega jarma. To ni resnica! Nismo bili sužni. Stalno smo bili odvisni, kar nas je bolelo in malo svobode smo imeli, zakaj vsak narod stremi za popolno svobodo. Zato je hrvaški sabor leta 1918. odločil, da se priključi državi Srbov, Hrvatov in Slovencev. Hrvatski narod se je združil s to državo zato, da bi imel večje jamstvo za svojo svobodo in da bi mu bila v eni skupni veliki državi ta svoboda čimbolj zajamčena.

Boji med bratoma.

Takoj je nastalo trenje med nami in srbijanskimi politiki. Porodila se je mržnja in zavladali so prepri, ki so se razvijali sedaj v večji, sedaj v manjši meri, dokler ni došel žalostni junij leta 1928, mesec velike žaloigre in narodne nesreče, ko je bil voditelj in učitelj hrvatskega naroda pokojni Stjepan Radić ranjen, a dva njegova prijatelja in najbližja sodelavca ubita v parlamentu. Ko je Radić dva meseca pozneje umrl, je v dušah vseh Hrvatov in v dušah ogromne večine srbskega naroda v prečanskih krajih zavladala nepopisna bol. In odšli smo iz Belgrada, da se nikdar več ne povrnemo v osrednji parlament. Mi smo svoje stališče svobodno izpovedali povsod, tudi na najvišjem mestu.

Kralj in narod brez posredovalca.

Sledil je manifest Nj. Vel. kralja. Državni odvetnik je rekel v svojem končnem govoru, da se ne moremo pritoževati, saj je ukinjena vidovdanska ustava, ki je bila velik vzrok naše nezadovoljnosti. Drž. odvetnik je tudi dejal »kralj in narod brez posredovalca«. Če se že govori o narodu, moram izjaviti sledeče: ni narod od oblasti zastrupljenih nekoliko stotin meščanskih zastopnikov, tudi ni narod nekoliko stotin ali tisočev nekdanjih naših prijateljev, ki so šli klanjat. Narod so tisti milijoni hrvaškega in srbskega naroda, ki molče in z bolestjo poslušajo, kako govori državni odvetnik.

Ni potrebna propaganda za ono, kar ima narod v duši.

Obtožen sem treh dejanj. O prvih dveh ne bom govoril, ker je bila obramba mojih zagovornikov dobra. Naj govorim o tretji točki, ki me obtožuje, da sem hotel hrvaško ločiti od skupne države. Pozneje je

PO SVETU

Katoliška cerkev.

s Dobro časopisje. Odločne besede o časopisu je napisal te dni neki portugalski škof. Najprej omenja, da je navedenega in verskega propada največji krivec slabo časopisje in nadaljuje: »Gotovo zagreši smrtni greh, kdor protikatoliško časopisje razširja in podpira. Moramo se čuditi, da je še vedno toliko ljudi, ki se prištevajo h katoličanom, a naročajo in širijo protiverski tisk, ki je sovražnik katolištva in človeštva sploh. Komur je na tem, da se ohrani red in poštena človeška družba, mora katoliško časopisje naročati in širiti ter se sploh z vso silo zanj zavzemati in pomagati, da se katoliško časopisje čimprej izpopolni in čimbolj razširi med ves narod.«

Italija.

s Obžalujejo. Poročali smo že, da je prišlo oni dan v italijanskem mestu Bariju do izgrede, pri katerih je bila zažgana poleg francoske tudi jugoslovanska državna trobojnica. Konzula obeh prizadetih držav sta vložila radi tega pri Mussoliniju ugovor. Italijanska vlada je sedaj izjavila, da izgrede obžaluje, da bo krivce kaznovala in da protifrancoskih in protijugoslovanskih kravalov ne bo več v Italiji.

s Kaj pravi fašistovski glavni tajnik? Glavni tajnik fašistovske stranke, Turati, ki je prisostvoval te dni občenemu zboru bivših bojnikov v Bologni, je govoril na zborovanju med drugim sledeče: »Itali-

bilo to nekoliko spremenjeno in me obtožujejo, da sem vodil propagando za izpremembo državnega reda. Take propagande nisem vodil in je ne vodim, samo misel pa še ne spada pod kazenski paragraf. Sploh pa ni potrebna propaganda za ono, kar ima narod v duši.

V gozdarskem rudarskem ministrstvu so izdelali

pogozdovni načrt za celo Jugoslavijo. Pogozdovanje se bo vršilo z novimi sadikami, ki jih bodo nabavili deloma v inozemstvu, deloma v domačih gošlah. Banovinske uprave in strokovnjaki gozdarskega ministrstva bodo pri delu sodelovali.

Ministrstvo za socialno politiko je določilo pri Državni Hipotekarni banki kredit v znesku

800.000 Din v svrhu izboljšanja zdravstvenih razmer v primorskih vaseh.

in je izdalo izvršilno naredbo. Prošnje za posojilo morajo vlagati občine. V prvi vrsti se bodo upštevale prošnje za posojila za naprave pitne vode, ljudskih kopališč itd. Posojila bodo dobile samo one občine, ki se bodo obvezale, da bodo same prispevale 50 odstotkov k gradbenim stroškom. In še ena omejitev je: v poštev pridejo samo one primorske vasi, ki imajo manj kot 2000 prebivalcev.

janska duševnost se tu pa tam rada spo-
žije in želi, da bi bilo bojov konec. Toda
to duševnost uničuje vsak dan delovanje
drugih narodov, ki so pozabili ofenzivo
italijanske vojske pri Vittorio Veneto in da
je ta ofenziva preprečila morda nem-
škimi in avstrijskim armadam zaželeno
zmago nad Francozi. Italija je zasovražena,
ker se je boje(1). Toda to ni več Italija
starih vlad, temveč trdna, uglašena enota
dela in razuma. Če je naša usoda trda, se
tudi inozemstvu ne smehlja sreča. Pomni-
slimo samo na nepregledne vrste brezpo-
selnih delavcev v londonskih ulicah. Da
danes trpimo, so vzrok drugi narodi, ki
so pozabili (!), kaj smo jim dali v najbolj
žalostnih urah svetovne vojne, in so po-
stali sedaj naši sovražni upniki: Ni jim
dovolj, da smo plačali dolgove do posled-
nje stotinke, temveč nas hočejo zgrabiti
sedaj gospodarsko za vrat in spremeniti v
sužnje. Toda mi zavpijemo Evropi, zavpi-
jemo svetu naše nespremenljivo geslo, ki
izraža našo nevoljo in naš upor in se glasi:
Mi se poživžgamo! — Najbrže, da od
italijskega »živžganja« se ne bo konca
sveta.

s Razno. Radi umora lastnega očeta
sta dobila Albin in Franc Pirc iz Temnice
15 oziroma 13 let zapora. Albin je star
17 let, France 19 let. — Ponekod so se
fantje na praznik sv. Rešnjega Telesa bran-
nili nositi cerkvena bandera. Za take je
zlasti potrebna zavest, da je pohod Zveli-
čarja v Najsvetejšem res skrivnostno zma-
goslavje, ne pa solzavo pobožnost. Ti
stavki — dostavlja »Novi list« — naj bodo
v razmislek našim ljudem, zlasti tistim, ki
jim Telovo ni nič več, kot drugi delopusti
v letu. — Nagloma je umrla v Spodnji
Idriji Ana Hladnikova, žena rudarja. —
Neki kolesar je na poti proti Temnici na
Krasu opazil pred seboj veliko kačo črni-
co, ki se je vila čez cesto. Kolesar gre
naprej, toda naenkrat plane kača nanj in
ga silovito udari po hrbtu. K sreči se je
kacin rep zamotal v kolo, sicer bi se
lahko ovila kolesarju okrog vratu in ga
zadavila. Tako pa je prečke pri kolesu
trla, dokler niso prišli kosci z bližnjega
travnika in žival pobili. — Pri Sv. Luciji
menda fantje zelo opuščajo kajenje. Pra-
vijo, da je še celo med kadilci več takih,
ki prižgejo cigareto le zato, da vidijo, od
katere strani veter piha. — 400 samih
fantov se je zbralo na praznik sv. Trojice
pri popoldanski službi božji v romarski
cerkvi v Logu pri Vipavi. Bili so veči-
noma člani Marijine družbe. Navdušeno
jim je govoril č. g. Ferjančič. — V Vrtojbi
je nagloma umrla 41 letna Jožefa Vuk.

Romunija.

s Politični položaj. Romunski parla-
ment je odobril nove prejemke za kralja
in kraljevske člane. Po predmetnem za-
konu dobe: kralj Karol II. 40, kraljica-
mati Marija 20, kraljica Jelena in prestol-
onaslednik Mihael pa letno po 7 milijonov
lejev. (1 lej je nekaj nad 30 para.) — Kro-
nanje kralja Karla II. bo najbrže septem-
bra v Karlsburgu v Albi Juliji. Kralj je
določil, da povabijo h kronanju tudi za-
stopnike prijateljskih držav. V ta namen

pojde profesor Jorga osebno vabit v An-
glijo in Ameriko, maršal Presan pa v Jugo-
slavijo, Francijo, Italijo in Belgijo. — Li-
beralna stranka, ki je doslej vrnitvi Karla
na kraljevski prestol nasprotovala, je na
zborovanju 15. junija v Bukarešti izrazila
novemu kralju vdanost in zvestobo in iz-
volila novega predsednika stranke Jurija
Bratnanua.

Amerika.

s Povest o nevhvaležnih otrocih. Pre-
govor, da ena mati lahko preživi sedem
otrok, dočim sedem otrok ne more pre-
živiti ene matere, se je pokazal kot res-
ničen pred sodiščem te dni v amerškem
Chikagu. Stala je tamkaj 70 letna slabotna
starka, Anna Sowka, katere pretresljivo
izpoved je z ogorčenostjo poslušal sodnik
in sodna dvorana. Ima pet hčera, vse
omožene, in dva sina. Mož je nezmožen
za delo, enako tudi ona. Do nedavnega jo
je podpiral eden izmed sinov, ki pa je
sedaj izgubil delo. Prosila je za pomoč
svoje hčere, ki pa so druga za drugo za-
prle vrata pred njo, češ, da nimajo niti
časa, niti sredstev, da bi skrbele za njo.
Tako je starica stala na cesti, ne vedoč,
kam naj se obrne. — Sodnik je vzrohlal
nad trdosrčnimi otroci in določil eno iz-
med hčera, da mora skrbeti za mater do-
tlej, da se bo izvršila glavna sodnijska
obravnavna.

s Razno. V Clevelandu so preminuli:
Marija Burgar, roj. Martinjak iz vasi Grag,
fara Cerklje na Gorenjskem; Alojzij Kle-
mentič iz St. Lovrenca ob Temnici na
Dolenjskem; Alojzij Urbančič iz fare Za-
gradeč; Dominik Trhlen od Sv. Grego-
rija, Anton Starc iz Velikih Lašč, Josip
Ličar iz Gorenje Trebuše na Primorskem
in Ivan Gec iz neke vasi v Vipavski do-
lini. — V Milwaukee Wis. so pokopali
Karla Rovška, doma iz Dola pri Ljubljani
in Ivana Goriča (Zagorca) iz vasi Paka
na Dolenjskem. — V Chikagu se je smrtno
ponesrečil Jožef Kobe, doma iz Starega
trga pri Črnomlju. — V Milwaukee je
umrla Ivana Lenard iz Bače na Notranj-
skem. — V New Doluth, Minn. so igrali
te dni Finžgarjevo »Razvaline življenja«.
— V Pueblo Colo je umrla Tina Kostelc.
— V Frontenac, Kansas, je preminul Franc
Markovič iz škocijske fare na Dolenj-
skem. — V Virginiji, Minn., se je v rud-
niku smrtno ponesrečil Ivan Žagar, oče
7 nedoraslih otrok. — V Chisholmu, Minn.
sta preminula Marija Pucelj roj. Mrač iz
vasi Otavce pri Ribnici in Ivan Hočevnar
p. d. Veranč iz Velikih Lašč. — Dne 29.
junija se je vršila na Evelethu proslava

stoletnice, odkar je slavni slovenski misi-
jonar Baraga stopil na ameriška tla.

Drobne novice.

Ogrsko kraljevsko krono baje ponuja-
jo Madjari tretjemu sinu angleškega kralja.

K pasijonskim igram v Oberammergau
pride to poletje angleški ministr. predsed-
nik Macdonald.

4000 delavk je sprejel v avdienci sv.
Oče.

V Mehiko se vračajo svoj čas pregna-
ni katoliški dijaki.

Vsak četrtri delavec je sedaj brezpo-
seln v Ameriki.

Namesto črne kave bodo dobivali
madjarski vojaki odslej mleko.

1400 finančnih uradnikov so odpustili
boljševiki v Moskvi.

499 ljudi, nad sto let starih je umrlo
v zadnjih petih letih na Angleškem.

Letos mine sto let kar je stekla v Ev-
ropi prva železnica (Manchester—Liver-
pool v Angliji).

3.374.000 ljudi ima po letošnjem štetju
ameriški Chicago.

2540 gledališč je sedaj v Evropi.

Število rojstev nazadnje na Čehoslo-
vaškem, zlasti med Nemci.

914 političnih časopisov je v češki re-
publiki.

Samo 1.732.000 članov komunistične
stranke je v Rusiji; in vendar komandira-
jo 150 milijonom prebivalstva!

Polovica hiš je zgorela v obsejnem
poljskem mestu Janovci.

Letos obhajajo petdesetletnico želez-
niški vozovi, v katerih so nameščene re-
stavracije.

Nad dvesto milijonov ljudi baje na
vsem svetu posluša radio.

Največjo uro na svetu ima Njujork;
osem metrov v premeru.

38 otrok je umrlo v nemškem Lübecku,
ker jih niso prav cepili proti jetiki.

Bivši nemški cesar Viljem bi bil te
dni kmalu utonil. Razletel se je motorni
čoln. Potavljajočega cesarja so pravočas-
no rešili.

V Parizu je preminul bivši italijanski
minister Chiesa.

Nov veliki katoliški dom so otvorili v
češkem Brnu.

20 tisoč motornih vozil je v Pragi.

406 milijonarjev je v Švicarskem Zü-
richu.

Tudi v Avstriji bo letos ljudsko štetje.

40.000 delavcev je proglasilo stavko v
španski Sevilli.

Fašizem prezira sporazum, sklenjen
s sv. stolico. pravijo v Vatikanu.

K A J J E N O V E G A

20.000 katoličanov nemške narodnosti je zborovalo te dni v čeških Františkoveh lazih.

Diplomatski težki spor med Francijo in Italijo traja naprej.

S kovanim denarjem bodo zamenjali v Romuniji bankovce po 20 in 5 levov.

Med Italijo in Bolgarijo se vrše pogajanja o italijanski prosti coni v bolgarski Varni.

Slabo se godi italijanski industriji mamorja v Carrari.

Zelo dobro kažejo letos posevki v Avstriji.

Esperanto je ravnopraven z nemščino na poštah kneževine Lichtenstein.

407 društev z 11.532 člani šteje Združena katoliška mladina na Češkem.

Močan porast glasov narodnih socialistov so prinesle prošlotedenske volitve na Saškem.

Z našo UMETNO

moštovo esenco „Mosfin“

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izvrstno obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 steklenice za 150 litrov Din 30,-, po pošti Din 35,-. Dobi se samo v drogeriji A. Kane, Ljubljana in drogeriji M. Kane, (Welfram) Maribor, Gosposka ulica 33.

Italijanskega špijona so zaprli v francoski Nizzi.

Za 20 odstotkov bodo dražji s 1. julijem železniški vozni listki na Češkem.

1.003.220 prebivalcev ima sedaj Albanija.

Revolucija je izbruhnila v ameriški republik Boliviji.

Zadnje francoske čete so 29. junija zapustile nemško zasedeno ozemlje. S tem je Nemčija povsem svobodna.

V sporu med Vatikanom in Anglijo radi Malte bo posredoval franc. zunanji minister Briand.

301 m dolgo in 52 m široko ladjo bo zgradila neka francoska družba.

Znanemu slovaškemu poslanca-duhovniku dr. Jurigi so zopet dovolili opravljati sv. mašo.

Zakon o staroupokojencih je že podpisal predsednik čehoslovaške republike.

Za varstvo znamk sira je podpisalo v Rimu dogovor 14 držav.

Grški parlament je odobril sporazum s Turčijo.

Španska kraljeva dvojica se je odpeljala na obisk v Anglijo.

Več stofov zlata, ki so ga z ladjami vred pogreznil v Belo morje nemške podmornice, hočejo Rusi dvigniti.

Herman Robert Dietrich, demokrat, je imenovan za novega nemškega finančnega ministra.

Italijanski gospodarski krogi so sklenili, da bodo popolnoma bojkotirali ameriško blago.

Dokončali so 1445 km dolgo železniško progo med ruskim Turkestanom in Sibirijo.

Velikanski skladi premoga se nahajajo pod ledom na južnem tečaju.

Prisilno delo so uvedli sovjeti v ruskih gozdovih.

2000 časnikiarjev prisostvuje letošnjim pasijonskim igram v Oberammergau.

d Odbor Katoliške akcije v Ljubljani je razposlal prošnje vsem organizacijam, Marijinim družbam, Prosvetnim društvom, Hranilnicam in posameznim osebam, da prispevajo v »Jegličev sklad«. Dcslej smo prejeli 135.000 Din. Veliko število prizadehtih pa še ni odposlalo daru. Zato ponovno prosimo, da se ob priliki 80letnice prevzisenega knezoškofa dr. Jegliča sleherni sopniki na jubilaria ter mu v znak hvaležnosti za številne dobrote, ki smo jih vsi Slovenci sprejeli iz njegovih rok, poklonimo primeren dar. Darove sprejema Knezoškofski ordinarijat, Uredništvo Slovenca, Domoljuba in Bogoljuba ter Prosvetna zveza.

d † Stolni prešt mariborski. Dne 23. junija je odšel po plačilo na drugi svet stolni prešt mariborski g. dr. Martin Matek. Vzornemu duhovniku na veke slava in časten spomin!

d Za predsednika Društva bananih zavodov v Sloveniji je bil izvoljen na zadnjem občem zboru generalni ravnatelj Zadrugne gospodarske banke v Ljubljani gospod dr. Ivan Slokar.

d Vpokojen je g. dr. Josip Ferjančič, banski inšpektor, bivši okrajni glavar za ljubljansko okolico.

d Nj. Vel. kraljica se je pripeljala dne 24. junija z Bleda v Ljubljano. Kraljica si je ogledala gospodinjstvo šol na Mladiki, ki jo vodi učiteljica gđ. Jerica Zemljanova, in je vse naprave zelo pohvalila. — Na povratku na Bled se je kraljica Marija ustavila tudi v Kranju, kjer je v Savnikovi trgovini nakupila nekaj igrac.

d 80letnico rojstva je praznoval te dni g. Peter Grasselli, bivši župan mesta Ljubljane in po dolgi dobi nemških županov prvi slovenski župan slovenske prestolice. Naj ga Bog ohrani do skrajnih mej človeškega življenja!

d Ban inž. Dušan Sernee je dospel dne 25. junija v Maribor. Na kolodvoru so ga sprejeli razni uradni predstojniki. Popoldne se je g. ban udeležil pogreba stolnega prosta dr. Martina Matka.

d Za dane davčnih odborov je važno, da nastopajo v odborih enodušno in da se zedinijo na eno oceno, še preden se o oceni glasuje, ker pri različnih ocenah obvelja praviloma ocena, ki je za davčnega zavezanca nepovoljna.

d Minister prometa Lazar Radivojevič je ozdravljen zopet prevzel posle svojega ministrstva.

d 60 jugoslovanskih zdravnikov se odpelje 7. julija na 14dnevno poučno potovanje v Nemčijo, in sicer pod vodstvom vseučiliškega profesorja dr. Buriana. Moderne zdravstvene naprave si bodo gg. zdravniki ogledali zlasti v Berlinu, Hamburgu, Dresdenu in Leipzigu.

d Natačaj je razpisan v šoli za zaščitne sestre v Ljubljani. Prošnje je vložiti do 15. avgusta 1930. Gojenke se namestijo po dovršeni šoli v II. kategorijo drž. uradnikov. Natančni pogoji so razvidni v zadnji številki službenega lista dravske banovine.

d Kovačem za sekire in lopate! Za tovarno v Srbiji se nujno rabijo kovači za sekire in lopate. Reflektanti naj se obrnejo na javno borzo dela v Ljubljani.

d Za železniško progo Kočevje-Vrbovsko. Mestna občina Sušak je sklicala za nedeljo dne 6. julija t. l. na Sušak zborovanje gospodarskih krogov iz dravske in savske banovine, ki naj se izreče za pospešitev gradbe železniške proge Kočevje-Vrbovsko, s katero naj se dravska banovina naravnost zveže s Sušakom Zborovanja se poleg zastopnikov ministrstev udeležijo po svojih predstavnikih tudi gospodarske organizacije iz vseh delov dravske banovine.

d Za zgradbo stanovanj železničarjev pri vseh železniških ravnateljstvih je izdelalo jugoslovansko prometno ministrstvo primerne načrte. Pri vsaki večji postaji bodo napravili tudi dvorane za družabne namene železniškega osebja.

d Zračno progo Praga-Sušak so otvorili s 1. julijem. Tvori najkrajšo zvezo med Češkoslovaško in jugoslovanskim primorjem.

d Izvoz svežega sadja v Dravski banovini je znašal v preteklem letu 49.488 ton v vrednosti 126.661.100 Din.

d Izvoz krompirja iz Jugoslavije je šel letos po večini na Madjarsko. Poljedelski vzorni zavod na Topčideru je prevzel nadzorstvo nad izvozom.

d Razstava perutnine, zajcev itd. se je vršila od 22. do 30. junija v Belgradu. Razstave so se udeležile vse pokrajine naše države.

d Tri vagone perutnine je bilo oni dan na zagrebškem trgu, to je toliko kot 12.000 kosov. Do 11 dopoldne so že vse prodali. Dobre in lepe piščance si dobil že po 25 Din za par. Perutnina je bila izborne kakovosti, ene so letos za 12 do 18 odstotkov nižje od lanskih. Pričakovati je zopetnega padca cen perutnine.

d 100 tisoč vlagateljev že ima Poštna hranilnica. Kakor mnogim znamo, je bila prva hranilna knjižica izdana Nj. V. prestolonasledniku Petru.

d Pretekli teden so spustili v Dravo motorni čoln. Poizkusna vožnja je dobro uspela. Na Vidov dan so motorni čoln, last inž. Keržica, slovesno krstili za »Maribor«. Nabaviti nameravajo za prevoz ljudi po Dravi še en večji čoln in ga krstijo za »Jugoslavijo«.

d Italijanski uvoz iz Jugoslavije znaša v prvih treh mesecih tega leta 162 milijonov lir proti 128 milijonov lir v preteklem letu. Italijanski uvoz v Jugoslavijo znaša 71 milijonov proti 68 milijonom v pre. letu. (1 lira je okrog 3 Din.)

d Prošnje za zdravljenje vojnih invalidov v Toplicah pri Novem mestu je naslavljati na kraljevo bansko upravo v Ljubljani. Prošnji je treba priložiti: 1. dokaz o invalidnosti; uradno poverjen prepis sodnega sklepa o priznanju invalidnine, po starem ali novem zakonu ali prepis uverenja, da je upravičen prejemati invalidnino tudi po novem invalidskem zakonu; 2. zdravni-

PO DOMOVINI

Lep zgled hranilnih zavodov.

(Kranj.)

Hranilnica in posojilnica v Kranju (Ljudski dom) in Hranilnica in posojil. v Senčurju pri Kranju sta res lahko zgled vsem drugim enakim denarnim zavodom. Kdor na zavod skrbil in ga podpira, tisti naj od zavoda tudi kaj ima. Tega načela se drži omenjena zavoda. Zato sta tudi letos ob zaključku bilance za l. 1929. svojo okolico obdarovala z bogatimi nagradami in to obšine, vaške odbore in zadruge. Za podarjene nagrade se jima najlepše zahvaljujemo, obenem pa tudi vsem okolišanom ta zavoda najtopleje priporočamo. Svoji k svojim, to naj bo naše geslo.

Smrtina kosa.

(Bohinjska Bistrica.)

Pokopali smo v ponedeljek Mencingerjevo mater iz Bistrice, Marijo Torkar. Stara je bila 80 let. Bila je vzorna krščanska mati, pravi zgled potrpežljivosti in bogu vdaniosti. Bog ji je našel veliko grehkost v letih trpljenja, pa nikdar se ni pritoževala, vedno je bila vdana v voljo božjo. Pred več kakor petdesetimi leti ji je mlatinica odrinila štiri prste na desni roki; zadnjih 17 let je pa bila popolnoma slepa. Obe oči sta ji iztekli. Sedela je vedno v hiši za petjo, ter molila rožni venec. Bog zna koliko jih je umirila. Počival pri Bogu blaga duša! Ugledni Mencingerjevi rodbniki naše sožalje.

Nekaj novic.

(Dovje.)

Casopisje je poročalo, da so po nekaterih krajih komaj pospravili seno vstred nagajivosti dežja, nas se je pa letos dež precej izogibal. Ljudje tožijo vstred občutne suše. Parkrat so jo dež začel

nekoliko ponujati, pa preveč nasušene zemlje ne more hitro napolniti. — Sv. Petra dan je izobraževalno društvo z Breznice pohitelo na Dovje. Brezniki pevski zbor je z izbranim petjem poveljeval božjo čast pri dveh božjih službah, popoldne ob pol 4 pa je breznško izobraževalno društvo po svojih pevcih in igralcih nastopilo na odru tukajšnje dvorane s petjem, igrokazom »Sv. Genevele« in živjo spevno »Sv. Genevele«. Udeležba je bila mnogostevilna, prireditelj krasno uspel.

Šolska razstava.

(Sv. Jakob ob Savi.)

Kot maralkje, smo tudi tu imeli 23. in 29. junija šolsko razstavo. Priznati moramo tujakšnje mu šol. upravitelju in njegovi gospi, ki je tudi učiteljica, veliko vnema za izobrazbo šolske mladine. Občinstvo se tega tudi dobroaveda, vsaj je splošna sodbja: »Taki učitelji nismo še imeli in jih ne bomo.« Zato so pa tudi posetili razstavo v običnem številu. Nekaj lepega so rabe učence Pozniča, ki so vzbujale splošno pozornost. Tudi dragi razstveni izdelki so lični, posebno ženska ročna dela. Pozna se pa tudi vzgoja v videnosti in lepem vedenju v cerkvi. Seveda, besede mičejo, zgledi vtečejo, to vidimo in tuftimo v polni meri. — Zato: Bog živi in ohrani! g. upravitelja in njegovo gospo še mnogo let med nami v proseh in blagor šolske mladine!

Tudi mi se oglašamo!

(St. Rupert na Dolenjskem.)

Kot da bi v St. Rupertu spali, se zdi čitateljem, ki prebira »Domoljubove« dopise. Ali ni pri nas nikogar, ki bi bil toliko korajžen, da bi vseh svetu sporočil par novic. Pa tudi mi, ki so nam stvari že znane, prav radi to še enkrat tiskano

sko izpričevalo uradnega zdravnika, da je tako zdravljenje potrebno. Vojni invalidi VII., VIII. in IX. skupine morajo razen tega priložiti prepis invalidskega uverjenja o zadnjem komisijskem pregledu. — Dobo zdravljenja določi v vsakem posameznem primeru kopališki zdravnik pri prvi zdravniški preiskavi. Nastanitev vseh invalidov brez izjeme je skupna v poslopju Invalidskega doma.

d Vljaden avstrijski avtomobilist. Pretekli teden je neki avstrijski avtomobil zelo zmerno vozil skozi Hrúšico proti Dovjem. Naenkrat pa po strmi poti, ki drži od karavanskega predora, pridrvi voziček z več otroci na njem ter zavoji naravnost pod avto. Voziček se je prekotatil v jarek, avto se je ustavil in lastnik je hitel otrokom na pomoč. K sreči pa ni bilo nič hudega, le najmanjši je imel nekaj prask na čelu. Vljaden gospod je avto obrnil ter otroka odpeljal k zdravniku na Jesenice, kateri je pa ugotovil, da otrok nima nobenih poškodb. Lastnik avta katerega ni, zadela prav nobena krivda, je otrokovi materi izročil celo večji znesek denarja.

d Bikoborbe v Belgradu? Kakor poroča časopisje, hočejo po španskem zgledu vpeljati bikoborbe tudi v Belgradu. V ta namen bi se preuredil stadion, kjer se je vršila zadnje dni sokolska telovadba. Bika za borbe bi baje dobili iz Banjaluke.

d »Grof Zeppelin« nad Jugoslavijo. Sredi avgusta poleti nemški zrakoplovorjak »Grof Zeppelin« k Sredozemskemu morju. Na povratku bo vozil ob dalmatinski obali in nad Zagrebom.

d Ponesrečeno letalo. Pri Mostaru je tede dni zletel s pilotnim učencem Kovačevićem v zrak aeroplan tipa Brandenburg. 900 m visoko se je letalo vnelo. Pilot je mogel k sreči pritiati in si rešiti življenje. Letalo pa je popolnoma uničeno.

d V Kostanjevici je umrl tamošnji župan g. Ivan Colarič. Bil je izredno delaven in navdušen za vse dobro in krščansko. Naj v miru počiva!

d Smrt vdove po bivšem deželnem predsedniku kranjskem. Nedavno je umrla na Dunaju v kongregaciji »Pomočnice vernih duš« v vicahe baronica Hein, vdova po bivšem deželnem predsedniku kranjskem. Mnogo zaslug si je pridobila za Josephinum v Ljubljani. Po smrti svojega moža je vstopila v kongregacijo, kjer je sedaj sklenila svoje življenje.

d V Radečah je umrl Baltazar Baebler, višji sodni oficijal v pokoju. Pred vojno je dolgo vrsto let služboval v Idriji.

d Umrl je na Dunaju 20. junija 1930 gosp. Alojzij Zaplotnik, misijonski brat iz družbe sv. Vincencija Pav., star 55 let, rodom Slovenec, doma iz Senčurja pri Kranju. Pokojnik je bil 36 let vzgleden redovnik gori imenovane družbe. Bil je dolgo časa naročnik »Domoljuba«. Njegova sestra je raznašalka »Slovenca« v Šiški. Naj počiva v miru!

d Žrtve vode. V potoku Ledavi je utonila 7letna učenka Stefanec Barica iz Renhovec v Slovenski krajini. — V Savi pri Lazah je utonila 20letna uradnica železničarske nabavljalnice Franciška Klavšek. — Nedaleč kjer se zliva v Savo Gameljšica je utonil pri kopanju g. Jakob Turk, sin rav-

natelja kmetijskega kemijskega preizkuševališča. — Pri železniškem mostu v Dokleževju je v Muri utonil vodja skladišča na tamošnji železniški postaji 28letni Povše Edvard. — Na Vidov dan je utonil pri kopanju 30letni družinski oče Andrej Otrin iz Zgornje Šiške. — V Bečeju pri Velikem Bečkereku sta utonila 17letni sladolekar Bebi Ametovič in Marjan Brankov. — V vasi Ljubacevu, okraj Banja Luka, sta utonili dve desetletni deklici. — V Savi pri Šabcu je utonil Paja Bogdanovič.

Od srčne kapi zadet je umrl 30. jun. obče priljubljeni župan občine Sv. Peter v Sav. dol. g. Jernej Novak. Zupanoval je ravno deset let. Bog mu bodi plačnik!

d V Mariboru je umrl 29. junija profesor mariborskega bogoslovja gosp. Josip Zidanšek. Vsi, ki so ga poznali, ga bodo ohranili v hvaležnem, trajnem spominu.

d Kolesa so strla glavo 7letnemu dečku Francu Jerini v Logatecu. Je bil takoj mrtav. Se je bil hotel povzpeti na voz in k nesreči padel pod kolo.

d 12 m. globoko je padel iz drugega nadstropja šolske stavbe, ki jo na novo grade v Preski pri Medvodah, 20letni zidar Franc Grad, uslužbenec trvdice Miroslav Zupan v Ljubljani. Stanje poškodovanega je zelo nevarno.

d Hiša, pod hlev, svinjak in kašča so pogoreli posestniku Vrliču na Majeru pri Metliki. Istotam je uničil požar pod posestnika Bračiča. Posestnika sta bila zavarovana vsak po 500 Din!

d Ne igrate se s patroni! Ko so šli dne 25. junija šolarji iz šole v Šmarjeti pri Novem mestu, je našel Lojze Jerman iz Gorenje vasi neko staro vojaško patrono. Dal

jo je Francetu Pirh, hi jo je položil na kamen ter začel z drugim kamnom udarjati po njej. Medtem se je nabral polno drugih dečkov krog njega. Naenkrat pa patrona eksplodira s tako močjo, da je znatno poškodovala osem krog stoječih dečkov. Pet jih je šlo domov, medtem ko so trije ostali kar na mestu za čisto. K sreči pa je kmalu privozil mimo novomeški avtobus, ki je pobral ranjene ter jih odpeljal v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji, kjer so jim nudili hitro pomoč.

d Trije požari na en dan so bili te dni v Savinjski dolini. V Založah pri Polzeli je do tal pogorelo posestnika Mihi Balohu gospodarsko poslopje s prizidano hmeljsko sušilnico, stanovanjska hiša in svinjaki. — V Zakli pri Gomilskem je uničil ogenj gospodarsko poslopje posestniku Vasletu. V Podvrhu v braslovški občini je tudi gorelo isti dan. Povsod je povzročila požar strela.

d Ker je lastno mater zadavil je dobil 26letni Jožef Vilčnik iz Smolincev pred pectorio mariborskih sodnikov 20 let težke ječe.

d Radi zločinstva zoper življenje in telo je dobil Martinjak Josip iz Srednje vasi na Gorenjskem tri leta težke ječe in mora plačati vse velike stroške.

d Naval krvi, srčna tesnoba, zasoplenost, plajšljivost, živčna razdražljivost, otožnost, migrena, pomanjkanje spanja ne morejo s »Franz-Josef« grenčico kmalu odpraviti. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da se »Franz-Josef« voda uporablja z najboljšim uspehom pri najrazličnejših okoliščinah zaprtja. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

beremo. To je najboljša agitacija za dober časopis. — Tu par novic: Imeli smo še več požarov: pri Štariču, Knezu, Smrketu. Sumko, da podtika slobna roka. — Dne 1. junija smo imeli v vinski gorici Selik blagoslovitev kipa in kapelice Srca Jezusovega, katero so izvršili trije duhovniki. — Poročila sta se gđ. Tončka Hribar in gosp. Tone Strajnar. Čestitamo in želimo mnogo sreče! — J. Povše, Vrh 26.

Tombola.

(Naklo.)

Prostovoljno gasilno društvo bo priredilo v nedeljo, dne 6. julija t. l. ob treh popoldne na lastnem vrtu poleg gasilnega doma veliko javno tombolo. Dobitki bodo prav lepi: novo moško kolo, dve vreči bele moke, hleb ementalkega sira, veliko parov čevljev. Id. Tablice bodo po 250 Din. — Po tomboli prosta zabava. Čisti dobiček je namenjen za nabavo gasilnega orodja. Če bo slabo vreme, bo tombola naslednjo nedeljo, t. j. 13. julija. Vse prijatelje gasilnega društva prav lepo vabimo.

Toča.

(Polica pri Višnji gori.)

Kakor da že ni pred 14 dnevi temeljito opravila svoje strašno delo, se je zopet oglašala zadnji petek popoldne kmetova največja sovražnica — ledena toča — ter izpustila svojo jezo na polja in travnike. Ni bila sicer tako uničujoča kot zadnjič, a vendar silna in strašna. Obiskala je posebno še one kraje, katerih se je bila zadnjič ognila, razen Bleč vrha, kateremu je skoraj popolnoma prizanesla, dober vedoč, da ga je bila tredi leti strašno naklestila. Zito je tako uničeno, da ga bodo morali za seme kupovati. Bo odkod kaj pomoči? Ljudstvo upa in dvomi. Nobeden stan ni v taki stiski, kakor ravno kmeti. Zato je treba najprej tega podpreti, pa izdatno!

Smrtna kosa.

(Polhov gradec.)

Dne 21. t. m. smo pokopali Franceta Dolenca, po domače Ahovega očeta. Mož je preminul v visoki starosti 81 let. Bil je vedno zgleden in poščen mož. Nad 40 let je bil ključar cerkve sv. Nikolaja v Dvoru. Pred petimi leti je obhajal zlato poroko. Zapuščal 10 odraslih otrok, od katerih jih je 8 v Ameriki.

Po dolenjskih hribih.

(Pismo.)

Z nakovanimi čevlji sem šel na kamnit pesku. Obiskal sem strica Kuma in se pomudil še malo pri njegovi družici sv. Neži. Nako sem hitel ves potan po strmim pobočju proti Sent Jurju. — Maršnik jarek sem kar preskočil, ker nisem preveč na male sorte. Zagledal sem cerkev brez zvonič. Vedel sem, da je šentjurska. Zvonika nisem mogel prejeti opaziti, predno nisem z nosom zadeli vanj. A ne zamerite mi šentjuri, saj ste me prav radi odžejali s svojo kisljo kapljico, ki se mi je še bolj prilegla, kot v Ljubljani na uniońskem vrtu vrček piva. Po peturini hoji sem zagledal pred seboj prijazno cerkvico, katero straziha kar dva zvonika, okoli nje se vije venec zelenega drevja. — No, na teh Dolih ti je bilo, moj prijatelj, tako dolg čas, da bi lahko s njim povezal tri voze sena. Skoraj bi rekel, da delaš krivico tem ljudem; saj celo do mojih ušes prihaja vesela pesem koscev. — Odpočitek, ki si ga privoščim v prijazni gostilni se mi prav prileže. A še mi udari v uho kot butanje ali grmenje. Saj je vojski čas že minul in tudi laški kanoni niso tako blizu. Hitro si privzemem želodec. Zopet in zopet listi ropot — potem pa vse tiho je bilo. — Par korakov stran sem zagledal leseno barakco. Aha, tu se pa nekaj godi, si mislim. In res! Na prevrnjenih zabojih sedijo fantje. Zavihani rokavi jim razodevajo njihovo moč — pot na obrazu pa njihovo pridnost. Šale in smeh bušne skozi vrata. Dober dan fantje, kaj pa Bogu kratek čas? No, ali nismo pridni, me nejevoljno pogledajo. Lepo število »kljuk« stoji že tam narejenih. Sedaj pa polnimo želodec, da ne opešamo, kar delamo kar pri svojem, so mi začeli praviti. Pristavili so, da delajo »kljuko«, to je votle zidake iz cementa, ki jim bo namesto opoke. Hočejo postaviti svoj lasti skupni dom, ker tudi nočejo biti za celo luno za nami. Samo tistih lepih »pildkov« — jurjev — jim manjka. Zato pa morajo kar sami delati tlako ob kruhu in domači kapljici. Občudoval sem njihovo korajžo in naprednost. Zato sem jim želel vso srečo, na tihem pa še samemu sebi, ker so me utrjene noge že komaj nosile še naprej do Sv. Križa. In tudi njihovu povabilu, naj pridem

še pozneje pogledat, ko bo že veliko kljuk narejenih, se bom najbrž odzval. Za zdaj Vam želim vso srečo in korajžo.

Blagoslovitev pokopališča.

(Sv. Križ.)

Blagoslovitev novega pokopališča pri Sv. Križu nad Jevnico v župniji Moravče bo prvo julijevo nedeljo 6. julija. — V soboto prihod novega škofa; v nedeljo sv. maša, škofov govor, darovanje in blagoslov. — Popoldne ob treh sklepna pobožnost. — Prihod do Sv. Križa je čez postajo Laze in Sv. Heleno ali pa še krajši čez Jevnico ali Senožeti. Za moravsko stran pa čez Moravce, do tja pa z avtom.

Elektrika, poroke in smrt.

(St. Jošt pri Vrhniki.)

Da se šentjoščani malo oglasimo v »Domoljub« je res. Ali o taki slovesnosti, kakor je bila na Telovo, moramo sporočiti javnosti. Dobili smo v St. Jošt električno razsvetljavo. Na Telovo je čez 40 lučic krasilo cerkev sv. Janeza in večalo slovesnost. Nabito polna je bila cerkev: vsakdo je hotel videti to, kar se do sedaj še ni nikdar videlo v St. Joštu. Čast šentjoščanom, ki so bili tako vneti, da so najprej instalirali elektriko v cerkvi. Največje zasluge za elektriko ima cerkveni ključar Matevž Tominc, ki je dal prostor in vodno moč, da se je moglo delo izvršiti. — Dne 2. junija sta bili v St. Joštu dve poroki. Poročil se je g. Ivan Maček z gno. M. Zokel in g. Leopold Dolinar z gno. Anico Tominc. Vsi so redni člani tukajšnjega prosvetnega društva. Želimo jim mnogo sreče! — Na dan sv. Vida je utonil na Vrhniki tukajšnji rojak Rudolf Malovrh. Njegovega trupla še niso našli. Ravno je hotel prevezeti posestvo doma, pa ga je smrt prehitela in mu pretrgala nit življenja.

Prvo sv. obhajilo.

(Leskovec pri Krškem.)

Dne 22. t. m. smo obhajali slovesnost prvega sv. obhajila. Bilo je letos kar 110 prvoobhajancev. Po ganklivi svečanosti v cerkvi, so se otroci zbrali v s svetilnicami bogato okrašenih dvorani. Tam jih je čakal zajtrk in druge prijetnosti. Končno so dobili spominke podobne. Naj bo žarečena tem potom prav iskrena zahvala vsem darčljivim gospodinjam za njihove mnogobrojne darove ter vsem pridnim dekletom za številne cvetlice. Bog naj vsem stotero povrne.

Besja pot.

(Veslesovo.)

Že od nekdaj radi prihajajo romarji od blizu in daleč počastiti Mater milosti v Veslesovo, ogledati si veličastno cerkev, »bisere« je je nedavno imenoval g. kurat Bonač. Sv. Petra dan so nas pa obiskali pevci iz Tržiča, mogočno je pel moški zbor pri deseti maši. Vas še vabimo! Lepo vzevo imate obiskovalec tega lepega svetišča Marijinega, s dvema avtobusoma 4 krat na dan. Pri tem prosimo podjetnika avtobusa, naj bi vsaj ob nedeljah in praznikih dopoldne odhajal 10 minut prej iz Kranja. Avtobus pride točno ob 10 uri na Trato, do cerkve veslesovske je pa še 10 minut peš, ob 10 uri je sv. maša, kar je za romarje neprijetno, če mude. Gostilničarji, vi se pa bolj založite poleti z malinovcem, da ne boste rekli: zmanjkalo ga je, ali pa da ga sploh nič imeli niste.

Nova cesta.

(Begunje pri Cerknici.)

Nova cesta se dela iz Begunj proti Sv. Vidu. Dolgo smo jo čakali, tako, da so se nekateri v tem času že postarali. Pa je bilo tudi vse polno ovir in merjenja ni bilo ne konca ne kraja. Tiste dni po Veliki noči so pa zaropotali krampi in lopate, jele so pokati mine, kamenje je letelo na vse strani, po njivah, strehah in vrtovih. Trda, kraška skala se je morala udati, da bo cesta tekla po ravni kakor po mizi, če le klanec ni prehud. Veseli smo bili, ker je delo hitro napredovalo, a ne vsi. Nektirim je nova cesta prinesla precejšnjo škodo in težko. Bridko je vsakemu kmetu, če mu cesta kar čez sredo prereže njegovo njivo ali travnik. Nektirim so pred hišami nasuli za pol metra, drugim

Prepričajte se o trpežnosti vrvarskih izdelkov iz prve kranjske vrvarne

Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra 31

in pri podružnicah v Mariboru, Vetrinjska 20, Celje Kralja Petra cesta 33 in v Kamniku, Šutna 4

zopet odkopali, da bo dostop zelo otežkočen. Razumemo, da je vse to kolikorotliko potrebno, če naj bo cesta ravna. A s tem se pa ne moremo sprijazniti, kakaj se kar naprej hiti s planiranjem, cesta med vami pa ostaja nedovršena, ko je radi obilnega prometa tako nujno potrebna. Tudi to nam ni všeč, da bo cesta preozka. Na širini 5 metrov naj se prerivajo s senom in lesom obloženi vozovi! — Nova cesta je zahtevala tudi že žloveško žrtev. Dne 23. t. m. je peltal 14 letni Franc Zalar iz Topolčanice. Na nekem ovinku z nove na staro cesto je bil nasip premehek. Voz se je nagnil in pritisnil fantiča na neko drevo ter mu strli glavo, tako da je bil na mestu mrtve. Bil je najstarejši otrok revne matere-vdove, ki upravičeno joka za njim, od katerega je toliko pričakovala. Zelo ga pogreša tudi gospodar, pri katerem je služil, ker je bil dober fant. Res, škoda mladega, upornega župljenja.

Zanimivosti.

(Bruznice.)

Majhna je vas Zerjav in v bruzniški župniji; saj obsega samo tri hiše, pa se vendar postavlja za lepo, popolnoma novo kapelico a sliko Marije Pomladnice. Kapelico je dal napraviti ugledna krčmariška družina Ambrožič-eva, po domače »Zerjavinskac«. Sliko Marije Pomladnice je napravil ž. g. pater Ladislav Pintar iz Novega mesta. V nedeljo 22. junija se je izvršila blagoslovitev kapele in slike, obenem pa tudi obnovitev posvečenja družine Presv. Sreča Jezusovega. Slovesnosti so prisostvovali razen domačega g. župnika tudi bližnji sorodniki Ambrožičeve družine. Zanimivo je, da pri »Zerjavinskih« hranijo kip sv. Jere in dva angelčka, kar je bilo nekdaj v cerkvi sv. Jere vrh Gorjancev. Cerkev sv. Jere je v razvalinah; vrh sam se po najnovejšem tudi ne imenuje več sv. Jera, ampak Trdinov vrh po pisatelju Ivanu Trdinu, ki je spisal zbirke in povesti o Gorjancih. Kip sv. Jere in angelčkov je prinesel v kobo iz Gorjancev Jurij Ambrožič, rojen leta 1801 v Zerjavinu št. 2 in bi bil menda sedanjemu gospodarju Jože-tu prastari stric. »Sverenci« je s tobakom preko Gorjancev na Hrvaško.

Novice izpod Trške gore.

(št. Peter pri N. m.)

Kakja golazen se pojavlja letos pri nas v znakno večji množini nego prola leta. Ljudje jih sicer pridno pokončavajo, a bi jih še bolj, ako bi se dobila za vsako kačjo glavo mala nagrada, kakršne so svoj čas za to opravilo delili na pristojnem mestu. Solarček a Kamenvrha, ki je moral kot žetev kačnega pika iskati pomoči v bližnji polniščini, bi gotovo ne imel niasar proti temu. — »Nesreča nikdar ne počiva«. O tem so se lahko prepričali pri Selakovih v Dolenji vasi. Pri njih se je namreč zadušil ne daleč od hiše v luži nad leto dni stari sinček. Krivda temu ni bila morda brezbržnost domačih, saj se včasih kljub vsej pažnji vendarle prihotopi nesreča, kakor je bilo to tudi v imenovanem slučju. — V otočnem premogovniku so se pet začeli z izkopavanjem premoga. Po vojni je bilo v tem premogovniku, ki je last neke delniške družbe (je bilo) skozi nekaj let zaposlenih nekaj več rudarjev. Zadnji čas pa je delo počivalo. Želimo, da bi se nove začelo delo vztrajno in v vedno širšem obsegu nadaljevalo. — Slikovitost naše okolice privablja vedno več tujcev — seveda le na kratkotrajne obiske, ker za daljše bivanje gostov tudi ni oskrbljeno, izvenmi v bližnjih šmarjskih Toplicah. Romantična lega naše okolice res mora očarati slehernega. Ilustrirana priloga »Slovenec« bo brez dvoma precej pripomogla, da se bo ta in oni seznanil z naravno lepoto našega kraja. Ljubljanski skavti so zaprosili otoškega graščaka grofa Villavicencio, da bi smeli letošnje počitnice tabiriti v njegovem gozdu. Prepričani smo, da bodo mladi prijatelji narave najboljši glasniki naših prirodnih lepot. Zadržne dni maja je prihitelo na našo prijazno Trško goro 76 ljubljanskih bogoslovcev. Dasi je bilo tiste dni vreme bolj čemerno nego privlačno, je izlet splošno zadovoljil. — Vinske kleti se precej pridno praznuje. Ne mislimo samo na to, da ga domačini po hramih in »pušenjankah« vztrajno »cukajo«, tudi vinski kupci so se letos dokaj pridno oglašali po Trški gori in Grčevi. Dobi se pa še vedno po naših gorkah precej vinskih zaloz lanskega izbornega pridelka. Vinski kupci dobro dobi!

Poravnajte naročnino!

Pismo iz Francije.

(Merlebach.)

Upam, da mi dragi »Domoljub« dovoliš tako prostora, da napišem par vrstic in razložim naše razmere. V tem rudniškem okraju se nahaja mnogo Jugoslovancev. Samo v Merlebachu in Freymingu nas je približno 1100. Zaposleni smo v rudniku, ki še najbolje plača in smo tudi navajeni težkega dela. Delo je precej nevarno in marsikdo obteži mrtev pod črno grudo, veliko pa je ranjenih, da deli časa niso sposobni za delo. Najnižja plača je 35.45 frankov. Nekateri zaslužijo tudi lepe denarje, kar pa je odvisno le od sreče. Kjer delajo samo Slovenci skupaj, se še vedno kaj zaslužijo, a to je le redek slučaj. Tukaj smo tudi že petkrat praznovali. Pravijo, da imajo preveč premoga, a v jami zahtevajo od nas vedno več. Tukaj je največ Poljakov, za njimi Jugoslovanci in Italijani. Italijani se bojijo jame in so zaposleni zunaj. Najbolj združeni in složni so Poljaki, najbolj zapušteni pa so Italijani, ki nimajo nobenega svojega duhovnika, cerkve, sole ali kakšnega društva, pač pa radi zahajajo v tukajšnje komunistično stranko. V javnosti nimamo toliko pravic, kakor n. pr. Poljaki, ker nimamo še prave pogodbe s Francijo. To je za marsikoga hudo, posebno za upokojece. Bil je že slučaj, da so stare odpustili od dela brez vse podpore in jih vrgli na cesto. V imenu vseh Jugoslovancev prošim višjo oblast, da se še naprej pogaja s Francijo in čimprej sklene pogodbo, drugače bo naša domovina imela še mnogo revežev. Imamo v naši sredini slovenskega duhovnika g. Antona Halnerja. Seveda opravlja mnogokrat tudi službo advokata. Mnogo je takih, ki se zanj nič ne brigajo, kadar gre za versko dolžnost, a če so v stiski, se kmalu obrnejo do njega in ga prosijo pomoči. Precejšnje število nas je ostalo zvestih veri in hodimo pridno v cerkev. A v tujini dober ostati, to je umetnost! Opominjam pa tudi vse naše fante, ki se na »aurlbiks« zastopijo in se nameravajo izseliti v Francijo, da se je treba že poprej poboljšati, kajti francoska bikovka je drugačna, kot pa jugoslovanska puška. Tukajšnji orožniki ne nosijo puške, a ima vsak strah pred njimi; gorje mu, kdor jim pride v pest. Vsa pridna, pametna in poštena delata na ostanejo doma, ker tujina je sovražnica vsega dobrega. Prišlo je nekdo dekle iz domovine, jako verna in poštena, a ko se

je omožila, je mislila, da ji ni treba tako naprej živeti. Marsikdo misli, da če je ušel izpred materinih oči, je popolnoma prost in lahko dela kar hoče. Ko bi naša dobra slovenska mati vedela, kako nekateri tukaj žive, bi se jokala cele noči. — Imamo tudi dve društvi in sicer Jugoslovansko podporno društvo »Edinost« in Jugoslovansko podporno društvo sv. Barbare, ki šteje že čez 100 članov. Predsednik društva sv. Barbare je Matko Mlekusi; on ima veliko skrb in se jako trudi za povzdigo društva. Odbor je vedno na delu. Društvo nam je napravilo mnogo veselih ur, posebno o Božiču in Veliki noči, ko smo imeli društveni večer in so bili naši otroci bogato obdarovani s raznovrstnimi darili. Društvo pridno podpira svoje člane za časa bolezni.

Lorenska pokrajina je bila do vojne nemška last. Ima zelo verno ljudstvo, lepa rodovitna polja in mnogo industrije. Govorijo nemški jezik, a v kolih in uradih francoščino. Naša družba ima velike rudnike, tovarne in ogromne kolonije za svoje delavce. Praznikov ne obhajajo tako slovesno, kakor v naši domovini. O Veliki noči ni žegna ne kolača in ne klobas. O Božiču so tudi polnočnice, a ni tako veselo slovesa razpoloženja, kakor doma. Praznik sv. Rešnjega Telesa se praznuje v nedeljo. Tukaj prav malo dežuje, pač pa je večkrat nevihta in vedno piha lahek veter. Pisec teh vrst ni v šestih letih še videl toče. Tukaj ni na hribskih področjih in romarskih cerkvah, pač pa ima vsaka vas svojih cerkev.

Meseca avgusta pridejo naši rojaki v domovino na oddih. Veselo se pripravljajo na odhod. Vsak težko čaka tistega trenutka, ko bo stopil na domača tla, ker ve, da ga bo domovina veselo sprejela. Voščimo jim srečno pot in mnogo domačega veselja. — Mnogo pozdravov vsem sorodnikom, znancom in čitateljem »Domoljuba« pošiljata Franc Ribič in Anton Skrbna.

Pismo iz Nemčije.

Naše društvo Sv. Barbare v Hochheide v Nemčiji je praznovalo v nedeljo, dne 26. maja dvajsetletnico svojega obstoja. Ob 7. je bila vsa naša skupnina obhajalom društvnikov. Popoldan ob 2. je imel slovenske večerice g. duh. svetnik in Präses Zvezde slov. kat. društev v Nemčiji g. Hegenkötter, ki je rojen Nemec, v duhu pa Slovenec in tudi dobro znan v naši lepi domovini. Cerkevni slavnosti

je sledila veselica v društveni dvorani s precej obširnimi programi, kakor govori, peljem igrami itd. Imeli smo v naši sredi tudi gospoda generalnega konzula Markoviča, tajnika Tuciča, g. rektorja Hegenkötterja, ki je bil celih osem let vodja našega društva, ter g. kaplana Heka, ki je 2 leti pri nas in za Slovence zelo navdušen. Navzoč je bil tudi naš sedanji vodja g. kaplan Vembroks. Z veseljem smo pa pozdravili med nami društvi Sv. Barbare iz Meerbecka ter Bratske ljubezni iz Hochheide, kakor tudi predsednika Jugoslov. podporne zveze g. Bolha. Predsednik društva Andrej Breznikar je pozdravil navzoče goste in društvnike na kar so se nitali govori polnih navdušenja in iskrenih želja za dobro našega društva in našega ljudstva tukaj. Posebno moramo poudariti besede g. generalnega konzula Markoviča, ki se je zahvalil za sprejem in nam položil nekoliko toplih besed na srce, da bi se naši rojaki tukaj med seboj ljubili in eden z drugim držali. Govorom so sledile slovenske pesmi ter igranje našega tamburaškega odseka pod vodstvom g. Franca Cebina. Končno je prišla na vrsto še igra »Eno uro doktor«. Zanimivo je bilo videti, kako so igralci, ki so razen dveh večinoma že starejši ljudje, odigrali svoje vloge. Posebno moramo omeniti glavno vlogo, ki jo je igral naš tovariš Vabič, moč star že 60 let ter njegovo zapeljivo nevesto služkinjo doktorja Zajca, Anko. Pri tem se je zopet pokazalo kako se tudi v tujini naši rojaki v svojem materinem jeziku lahko med seboj zabavajo. Edino kar nas tiči je sedanja kriza, valed katere je precej naših ljudi odpuščenih. Upamo pa, da pridejo kmalu boljši časi, ter še veselejši svidenje ob petindvajsetletnici!

Belokranjski kotiček.

Fantje! na Mirno goro!

Kje pa je? Tam gori nad Semičom sosednje Kočevarje. Po navadi ji smo rekli Sv. Frančišek, pa ker je že po novem vse drugače, pa naj bo še to. Od katere koli strani v Beli krajini hočeš, pa je opaziš, kako se iznad vseh bratov in sester dviga v višavo. Cerkev in planinske koče ni videti od vseh strani, a gora sama se ne more skriti. Iz Semiča je dve uri in pol, iz Črnomlja pa tri ure hoda gori do vrha. Dne 20. julija se bo vršil

9

RAZNO

Hector Malot:

Brez doma.

Roman.

Capi je razkrižal svoje noge, približal se svojemu gospodarju, razmeknil koštrunovo kožo, segel v telovnikov žep in potegnil iz njega srebrno uro ter nato razločno dvakrat zabevskal; po tem dvakratnem močnem in čistem bevskanju pa je še trikrat zalajal, toda nekoliko slabotneje.

In res je bilo na uri dve in trideset.

»To si dobro naredil,« ga je pohvalil Vitalis, »hvala, signor Capi; in sedaj te prosim, da povabiš signoro Dolce, da nam v zabavo nekoliko zapleše na vrvi.«

Takoj je Capi zopet preiskal žep gospodarjevega telovnika in potegnil iz njega vrv. Dal je znamenje Zerbinu in le-ta se je hitro postavil njemu nasproti. Tedaj mu je vrgel Capi konec vrvi, in oba sta jo začela resno vrteti.

Ko je bilo premikanje pravilno, se je Dolce poglala in nalahno skočila upirajoč svoje lepe nežne oči v svojega gospodarja.

»Ali vidite,« je rekel le-ta, »da so moji učenci razumni; toda razumnost se da preceniti po vsej vrednosti samo s primerjanjem. Glejte, zakaj sprejem tega dečka v svojo četo; igral bo vlogo živali in duh mojih učencev bo cenjen tem bolj.«

»Oh! Žival da igra,« je prekinil Barberin.

»Treba je imeti duha,« je nadaljeval Vitalis, »in mislim, da ga temu dečku ne bo manjkalo, kadar bo prejel nekaj lekcij. Sicer pa bomo videli. In za pričetek bomo imeli takoj dokaz. Ako je inteligenten,

bo razumel, da mu nudi signor Vitalis srečno priliko, da prehodi in pregleda Francijo in še deset drugih dežel, da živi prosto življenje namesto da bi hodil za vola in vsak dan stopal po istem polju od zore do mraka. Če pa ni razumen, bo jokal in kričal, in ker signor Vitalis ne ljubi porednih otrok, ga ne bo vzel s seboj, ampak bo šel poredni otrok v zavetišče, kjer bo moral težko delati in malo jesti.

Dovolj sem bil pameten, da sem razumel te besede, toda od umevnosti do izvršitve je treba prebresti strašno razdaljo.

Res da so bili učenci signora Vitalisa zelo smešni in zelo zabavni, in prav zabavno je moralo biti tako se izprehajati; toda, če grem z njimi in se z njimi potikam po svetu, bi moral zapustiti mater Barberino.

Ker sem postal vznemirljen in imel solze v očeh, me je Vitalis udaril nalahno na lice z koncem svojega prsta.

»No,« je rekel, »deček je razumel, ker ne kriči, pamet bo prišla v to malo glavo, in jutri...«

»Oh, gospod,« sem zakričal, »pustite me vendar pri materi Barberini, prosim Vas!«

Toda predno sem rekel še kaj več, me je prekinilo strahovito lajanje Capijevo.

In v istem hipu se je pes pognal proti mizi, na kateri je sedel Joli-Coeur.

Le-ta je uporabil trenutek, ko so se vsi obrnili proti meni, ter je okretno prijel za gospodarjevo čašo, ki je bila polna vina, in jo hotel ravnokar izprazniti. Toda Capi, ki je dobro stražil, je zapazil sleparstvo opice, in kot zvest sluga hotel to preprečiti.

»Gospod Joli-Coeur,« je rekel Vitalis s strogim glasom, »ti si sladkosnedež in sleparček; pojdi tja v kot in se obrni k steni, in ti, Zerbin, čuvaj pred njim; če se gane, daj mu dobro zausnico. Ti pa, go-

tam gori labor belokranjskih fantov. Sam prevzvi-
kohl škof dr. Rošman bodo prihiteli ta dan
na Mirno goro, da bo svečanost tem večja. Ne bojte
se, fantje, strme in dolge poti, zakaj, ta dan bo za
polovico krajša! Iz Črnaolja bo vozila godna že-
leznička, ki nas bo pripeljala prav pod brado svete-
ga Frančiška. Zadnji konec bomo pa stopili! Pa
sgodaj bo trebat Doli iz poljanske doline in z Vi-
nice, z Radovice in Metlike se bo treba kar žuriti,
zakaj ob 7. še odrinemo iz Črnaolja. In še do-
nar? Par grošev bo treba, ali pa tudi nič! Bo še
tudi sa to Bog poskrbel. Pa eno klobaso si vzemi,
tako da jo lahko nasadiš za vrat, in če se ti zdi po-
trebno še barik. Pa se bo dobila gori voda, če boš
žojen prav dobra, pa bomo jedli in pili. Pa veliko
dobre volje prinesite fanje s seboj, in pridite vsi
— kot na orožne vajel

Zakaj moram imeti dober časopis v svoji hiši?

Zadeva katoliškega časopisja je važ-
na, sila njene važnosti je v tej dobi še
nujnejša.

Zakaj?

Prvič gre razvoj človeštva vedno bolj
navzgor, k vse večji popolnosti. Vsepo-
sod se javljajo novi znaki omike, povsod
napredek in izpopolnjevanje. Mimo teh
stvari današnji človek ne more molče.
Zakaj z vsem tem razvojem nastajajo
tudi nove zahteve življenja za vsakega
posameznika. Če pa se spreminja in v
duhu novih pridobitev in moderne tehnike
izpopolnjuje tok življenja, je nujno po-
trebno, da se izpopolnjuje tudi človek, ki
je začetek in bistvo vsega gibanja sveta.
Ni moder tisti, ki trdi: moji očetje so znali
tako in so delali tako, tudi zame bo dobro
tako! To ne drži! Tudi naši očetje in pra-

dedi niso vedno živeli in delali enako;
tudi oni so se na svoj način vedno izpo-
polnjevali, si presnavljali domove in način
dela in življenja vsak čas. Godilo se je
to sicer bolj počasi, bolj po domače, toda
vedno so šli z duhom časa. Nekoč so ko-
pali n. pr. s kamenitimi pripravami, po-
tem z lesenimi, kar vse so napravili veči-
noma sami; pozneje so nastopili obrtniki,
ki so delali v zmislu tedanjih zahtev in
pogojev. Potem so prišla železna orodja
in priprave, ki so se jih naši pradedje kaj
oprijeli; videli so, da jim je to le v korist,
ker jim zmanjša stroške, olajša delo in
pomnoži donosnost zemlje.

Tudi človeška oblačila so šla svojo
določeno pot. Najprej se je človek odeal
v živalske kože, v listje in drevesno skor-
jo; ščasoma šele je prišlo drugačno obla-
čilo in potem obleka iz blaga, ki se je
tekotom dob razvila v sedanjo popolno
obliko.

Isto je bilo s človeškimi bivališči.
Najprej prebivališče v skalnatih votlinah,
v drevesnih štorih, v zemlji; potem koče
iz listja, iz kože, iz drevesnega lubja. Sle-
dile so koče iz ilovice, iz slame, nazadnje
se je šele polagoma pojavila sedanja ob-
lika hiš in človeških bivališč.

Tudi drugod opazamo isti način raz-
voja in napredka. Ni res tedaj, da so naši
predniki živeli in delali vedno na isti na-
čin. Svojo pot so šli in sprejemali so vsa-
ko dobro stvar kot dobroto, ki jim je
dobro služila.

S tem smo menda dovolj dokazali
ničevost razlogov, ki pravijo: kakor moj
ded in oče, tako pa še jaz. Onadva in vsi

pred njima so živeli in je iz njih življenja
nastal sedanji rod in jaz, bom živel menda
tudi jaz!

Glasnik sedanje dobe je ča-
sopis! Časih so si ljudje prenašali no-
vice s klici iz hriba v hrib, za nove na-
prave in pridobitve človeštva so zvedeli
le polagoma, po dolgih tednih in mesecih.
Tedaj je to zadostovalo, danes to nikakor
ne zadostuje več. Tedaj je šel razvoj po-
časi naprej in tudi ni toliko vplival na
življenje posameznika; danes hiti čas
skokoma svojo pot in nihče ga ne dohiti,
kjer je preveč zaostal. Vseposvods se za-
ostalemu, nepoučenemu človeku stavlja
ovire, ki jim dostikrat ni in ne more
biti kos.

Kdor pa ima časopis, ta je sproti po-
učen o vsem, kar mu je nujno treba ve-
deti o življenju, o načinu in pogojih živ-
ljenja. Naj nihče ne trdi, da je zanj vse-
eno, kako, kdaj in kam se svet vrtil in
usmerja; danes je čas, ko splošne prilike
in razvoj nujno zadevajo in brigajo vsa-
kega posameznega človeka.

Zato mora vsak človek slediti vsemu,
kar se v svetu dogaja; mora spremljati
vse gibanje, ves razvoj in vso pot člove-
štva. V to služi človeku časopis.

To je eno.

S tem smo poudarili splošno nalogo
časopisja in odnos človeka do časopisja,
potrebo po njem, njegovo splošno korist
za ljudi.

Ni pa časopis samo glasnik narodov
in ljudstev, on je tudi njihov učitelj in
vzgojnik. O tem pa bomo govorili v dru-
gem članku.

spod Capi, si dober pes; daj mi nogo, da ti jo
stisnem.

Medtem ko je opica poslušala med pridruženimi
in lahimi vzdihli, je pes srečen in ponosen pomolil
tako svojemu gospodarju.

»Sedaj pa,« je nadaljeval Vitalis, »preidemo zo-
pet k svojim zadevam. Dam Vam trideset frankov.«

»Ne, štirideset.«

Razvil se je razgovor; toda kmalu ga je Vitalis
prekinil.

»Ta otrok se gotovo tukaj dolgočasni,« je rekel;
naj se gre torej sprehajati in zabavati na dvorišče go-
stilnice.«

Obenem je dal Barberinu znamenje.

»Da, tako je, pojdi na dvorišče, toda ne gni se,
predno te ne pokličem, sicer bom hud.«

Moral sem iti.

Sel sem torej na dvorišče, toda ni mi bilo pri-
sre, da bi se mogel zabavati. Vsedel sem se na ka-
men in začel premišljevat.

Moja usoda se je odločala v tem trenutku. Kakšna
bo? Sklepetal sem od mraza in od strahu.

Dolgo je trajal razgovor med Vitalisom in Bar-
berinom, zakaj več kot ena ura je pretekla, predno
je slednji prišel na dvorišče.

Ali je prišel pome, da me izroči Vitalisu?

Pojdiva domov! mi je rekel. Domov! Torej ne
bom zapustil matere Barberine?

Rad bi ga vprašal, pa se nisem upal, zakaj zdelo
se mi je, da je zelo slabe volje.

Tiho sva hodila po cesti.

Približno deset minut preden sva dospela domov,
se je ustavil Barberin:

»Saj veš, mi je zagrozil in me pograbil za ušesa,
»dragi mi boš plačal, če izdaš samo besedo, ki si je
danes slišal; le pazi se!«

IV.

Materina hiša.

»No torej!« je vprašala mati Barberina, ko sva se
vrnila, »kaj je rekel župan?«

»Niava ga videla.«

»Kako, nista ga videla?«

»Ne, srečal sem prijatelje v vaški kavarni, in ko
sva odhajala, je bilo že prepozno; jutri se vrneva tja.«
Torej se je Barberin gotovo odrekel svoji kupčiji
z možem s psi!

Na česti sem se več kakor enkrat vprašal, če ni
to kaka zvijača s to vrnitvijo domov; pa njegove zadnje
besede so mi odganjale dvome, ki so me begali. Ker
se moramo vrniti jutri v vas, da obiščemo župana, je
gotovo, da Barberin ni sprejel Vitalisove ponudbe.

Vendar pa bi kljub njegovim grožnjam govoril o
svojih dvomih z materjo Barberino, če bi jo mogel
dobliti le trenutek samo, toda ves večer ni zapustil
Barberin hiše, in legel sem spat, ne da bi se mi nudila
pričakovana priložnost.

Zaspal sem v nadi, da bom to storil jutri.

Toda ko sem naslednjega dne ostal, nisem nikjer
zapazil matere Barberine.

Ker sem jo iskal potikajoč se okoli hiše, me je
vprašal Barberin, česa iščem.

»Mamico.«

»V vasi je, ne bo s vrnila pred poldnem.«

Vznemirjala me je ta odsotnost, čeprav nisem ve-
del zakaj; nič ni rekla snoči, da bo šla v vas. Kako
da ni čakala, da naju spremi, ko sva morala iti tja
popoldne? Ali se bo vrnila do najinega odhoda?

Nedoločna bojazen mi je stisnila srce.

Barberin me je gledal z izrazom, ki nikakor ni
bil pomirjavalen; hoteč se izogniti temu pogledu, sem
odšel na vrt.

nje po mnogih skupinah
čisto komunistično. Celo
obleka in perilo se rabi
skupno, melano. Zakon-
ske vsi moža in žene ne
priznavajo; tudi to je
skupno; otroci so javni
last občine. Stroške nase-
ljevanja so nosili judovski
milijonarji, zlasti iz Ame-
rike. Denar, ki so ga po-
šiljali, je hitro kopal in
ostajala je za njimi blede
revščina. Zato so naseljen-
ci jeli bežati iz Palestine
v — domovino. Veliko
jih tudi vlada izžene, če
so preveč ognjevit komu-
nisti; Pa tudi milijonarji
so jeli pešati v dobrodel-
nosti.

Dobro začetek! Na Zg.
Avstrijskem je prišlo v
kraj Hohenzell pri kmeti-
ki poroki do krvavega
pretepa. Ženinov dom so
razbili, pet mladeničev
je bilo ranjenih z nožem.
Nevestina obleka je bila
vsa okrvavljena.

Zaupan ženin. V me-
stecu Wiltheu na Saškem
bi se morala vršiti po-
roka že starejšega me-
ščana z dekletom, ki tudi
ni več mlada. V cerkvi
so se zbrali že vsi: žup-
nik, cerkovnik, botri in
drugi svatje in skoro vse
mestno prebivalstvo. Le
mladenec para ni bilo.
Ko so se že načakali, so
šli v ženinovo stanovanje,
kjer so ga našli v globo-
kem popoldanskem spa-

Študent s kmetov piše tovarišu v mestu.

Nekoliko uvoda.

Pred kratkim sem brskal in pergledoval po svojih mapah in naletel na sveženj pisem. Odvozlam nit in vidim, da so to ona pisma, ki mi jih je pred nekaj leti pisal s počitnic prijatelj Jože Zdolanji, ko je bival poleti doma na kmetih. Morda bi jih bilo dobro kje objaviti, ker se je prav v teh dneh razvel po našem časopisu prepis, ali in zakaj naš kmet propada duševno in gmočno. Slišijo se različni glasovi: nekateri hvalijo naprednost in modernost našega kmeta, drugi pa smo o tej »naprednosti« in »modernosti« precej drugačnih misli, ker dobro poznamo »srečo« in »blagostanje«, ki ju donášata kmetu. Tovariš Jože mi je v svojih pisnih prav lepo orisal kmetško dolinico, svojo domovino, njene ljudi, njih šege in navade pri delu in drugih prilikah, da sem dobil dosti popolno sliko o njihovem gospodarskem, socialnem in kulturnem življenju. Jože je rojen kmetški sin in se kljub temu, da je prišel v mestne šole, ni odtujil domu (kakor, žal, toliko

kmetških sinov!), marveč se je čisto življal in poglubil v položaj in mišljenje svojih ljudi, da so njegova pisma kakor bi jih bil pisal preprosti kmet. — Da se vam ne bo zdelo preveč čudno, ko skoraj ni pisma, v katerem ne bi govoril o vremenskih prilikah in neprilikah, povem, da je bilo ono leto res zelo slabo in dežavno, to pa tudi sami veste, da ravno kmet najbolj občuti, kaj se pravi poleti lepo ali pa grdo vreme. — Tako. Mislim, da boste sedaj lahko razumeli vsa pisma; kmetški čitatelji boste našli v njih same sebe, drugi pa boste videli kmeta pri delu in zabavi, v veselju in trpljenju in žalosti, na kratko: njegovo življenje, to je trpljenje. Jože Gregorič.

Prvo pismo.

Proti koncu junija 192...

Če kres deži —

orehov nit!

Narodni pregovor.

Dragi! Izpolnjujem obljubo, ki sem Ti jo dal, ko sva se razhajala ob koncu šolskega leta. Evo Ti moje prvo pismo!

Teden dni sem šele doma in se še nisem mogel popolnoma privaditi in udomačiti. Vse se mi vidi čudno in novo in nepo-

znano, kakor da me že ne vem koliko let ni bilo doma. Drevje okoli hiše, polja in travniki, pašniki in gozdovi, stari znanci iz moje mladosti, vse je drugačno, vse neskončno lepše in prijaznejše!... Hvala Bogu, da imamo vsaj počitnice, da se človek za nekaj mesecev odreše mestnega prahu in zopet malo zaživi v svežem zraku sredi žitnega polja.

Toda četudi nisem še tako dolgo doma, vendar sem že občutil vso težo in bedo kmetškega življenja. Še star pregovor pravi, da suša vzame kmetu kos kruha, moča pa dva. In letos bo menda tako, da bomo ob oboj kosa. Dan na dan dežuje! Za zgled Ti bom navedel samo en slučaj, po katerem lahko vse presodiš: prvi dan smo pokosili veliko njivo detelje. Sonce je sijalo z jasnega neba in jo palilo od zore do mraka, da je bila že napol ovenila, in že bo drugi dan tak, jo bomo kar zmetali v ostrve. Tudi naslednji dan je lepo pokazalo, da smo se kar oddahnili. Hvala Bogu, morda se bo končno naredilo! Okoli desete jo lepo prezidnemo in prerahljamo in obrnemo, da se bo še na drugi strani opalila. Vreme »ko rakija« (tako pravijo pri nas), sonce trišči z neba! Kdo se bo nadejal dežja? Razšli smo se vsak na svoje delo: oča so šli z bratom Tonetom v vinograd nastil kosit, mati so imeli opravka na zelniku...

Ni minulo časa, da bi si kosec naklepal koso, pa se začnejo sem od Zdihovja jatiti in grmaditi prav vodeni oblaki. Preden smo jih sploh zagledali, so bili že nad nami — in na nas razlili cele škafe dežja. Brez groma in bliska, kar na lepem te začne padati dež!... Kam sedaj? Oča in

Kaj je, rael, vasa je dool?
Vae, kar sladi, a zraven še hlad. —
to vaeak prizna klor pije
limonado znamko „Clio“.

„Clio“ limonadne - tablete

10

nu, nevesta pa je sedela poleg njega in potrpežljivo čakala, ne da bi mogla sladki sen svojega izvoljenca. S tem je pred so občino dokazala, da bo mirna in potrpežljiva družica svojega moža.

Narečta pri pranju. — Neka ženska v ameriškem mestu New Orleans je prala perilo, nato pa isto sbejala na neko električno tico, da bi se tam sušilo. Kar naenkrat je pa ženo stresla elektrika, da je močno zakričala, ni pa mogla izpustiti inokre supe, ki je bila elektrizirana. Njen tri letni otrok, to je slišal krik, je prišel k materi ter se jo i strahu oprijel. Kakor hitro pa se je otrok prijel matere, je bil tudi on od elektrike takoj usmrčen.

Leva je zajuhat. Neki angleški raziskovalec pragozdov je hotel fotografirati velikoga črnogrievga leva. Sedel je med veje visokega drevesa in položil ok sebe kos kruha. Po dolgih urah je močna žival res prišla in se je ustavila ravno pod drevesom. Raziskovalec je nastavil fotografski aparat, pri tem pa zadela z nogo ob kruh, ki je tamno padel skozi vejve. To ga je tako prestra-

Ta sicer ne velik vrt je imel za nas znatno vrednost, zakaj hranil nas je, dajajoč nam poleg žita približno vse, kar smo jedli: krompir, bob, zelje, korenje in repo. Zato tam tudi ne bi našel neizrabljene zemlje. Vendar mi je dala mati Barberina kotiček, v katerem sem zbral nabroj rastlin in zelišč, ter mahu, ki sem ga trebil zjutraj na meji ob gozdu ali ob ograjah, ko sem pasel kravo.

Gotovo da vrt ni bil lep z belimi s peskom nasutimi stezicami in z ozkimi gredicami, ki bi bile razdeljene z vrvo in nasajene z redkimi cveticami; oni, ki so hodili po cesti mimo, se niso ustavljali, da bi gledali preko trnjeve ograje, katero so od časa do časa porezavali s škarjami; toda kakršen je že bil, imel je to zaslugo in ta čar, da je bil moč; uredil sem ga po svoji volji, kakor mi je trenutna domišljija narekovala, in kadar sem o njem govoril, kar se mi je pripetilo dvajsetkrat na dan, sem vedno rekel »moj vrt«.

Lani poleti sem bil nabral in posejal svojo zbirko, torej je spomladi imela vzrasti iz zemlje, najprej zgodnje vrste, ne da bi čakale na konec zime in za njo druge.

Od tod moja v tem hipu živahno vzbujena radovednost.

Že so pokazale narcise svoje popke z rumenimi vrhunci, lipovke so poganjale svoja majhna vijoličasta pikčasta stebela, in sredi iz nagubanih listov trobentic so izhajali popki, katerim se je videlo, da se zdaj pa zdaj razcveto.

Kako bo vse to cvetelo?

Vsak dan sem prihajal radovedno opazovat.

Toda v vrtu sem imel še drug oddelek, katerega sem študiral z živahnejšim čuvstvom kakor je radovednost, to se pravi z nekako tesnobo.

V tem delu vrta sem namreč zasadil zelenjavo, katero so mi dali ljudje in ki je bilo v naši vasi skoro

nepoznano — topi nambur (papeževa repa). Slišal sem, da daje boljše gomolje kakor krompir, zakaj imel je okus po artičoki, po repi in še po več drugih sočivjih. Te lepe obljube so vzbudile v meni misel, da napravim materi Barberini majhno presenečenje. Prav nič ji nisem pravil o tem darilu, posejal sem gomolje v svojem vrtu; potem bi se nekega lepega dne, kadar pride pravi trenutek, ko sad dozori, okoristil z odsotnostjo matere Barberine, da iztrebim svoj topinambur in ga sam spečem, kako? Tega nisem prav vedel, toda domišljijo mi ni vznemirjala taka malenkastna reč, in kadar bi se mati Barberina vrnila k večerji, prinesel bi na mizo svojo jed.

Imeli bi novo jed, da nadomestimo večer krompir, in mati Barberina ne bi več toliko trpela zaradi prodane rjavke.

In jaz, Remi, bi iznašel to novo jed! Bil bi torej hiši koristen.

S sličnim načrtom v glavi sem moral paziti, kako rastejo topinamburi; vsak dan sem moral gledat v kot, kjer sem jih bil zasejal, in zdelo se mi je, da ne bodo nikdar pognali.

Klečal se mravno na obeh kolenih z rokami oprt na zemljo in s sklonjeno glavo nad topinamburji, ko zastlišim, da me nekdo nestrpno zove. Barberin me je klical.

Hitel sem proti hiši.

Kako sem bil presenečen, ko sem zapazil pri ognjišču Vitalisa in njegove pse!

Takoj sem razumel, kaj je hotel Barberin od mene: Vitalis je prišel po mene in da me mati Barberina ne bi mogla braniti, poslal jo je zjutraj Barberin v vas.

Čutil sem, da nimam pričakovati od Barberina ne pomoči ne usmiljenja, zato sem rekel Vitalisu:

Tone pritečeta z Rebri pograbilo smo nekaj ostrvi in hiteli na njivo. A nismo prišli ni do nje, ker nas je že prej zavrnila p'oha!... Na, to imaš! Zdaj suši!

Zmočilo je deteljo in nas!

Toda pomisliti moraš, da se ni samo nam tako zgodilo, marveč vsem, ki so imeli kaj nakošenega. Kakšna škoda, če zmoči kmetu najboljše krmo, koliko nepotrebne dela in muke, preden se posuši! Nazadnje pa imaš še prav slabo in stepeno krmo. Koliko kletvic se izreče ob takem vremenu in koliko mrmranja na Bogal! Ko bi človek najrajši delal, pa ti pride takole in vse pokvari. Saj ne moreš molčati!... Zenske se tolažijo: »Ki jo je zmočil, jo bo i posušil!« Prav imajo. Moški pa so drugačni; mesto da bi prosili in molili, robantijo in kolnejo ter nad vsakim stresajo svojo jezo, da cela družina nima božjega miru!... Ko bi bili naši kmečki ljudje kaj bolj poučeni, da bi znali vsak križ potrpežljivo prenesti in ga obrniti v svoj prid, ko bi se znali nekoliko premagati in ko bi vedeli, kakšno ceno ima vse to! Pa je le malo takih. Drugi rohnijo in prepadaajo v greh in zadolženje... Zanesi nam, zanesi Bog, otni nas rev, otni nadlogi! Ne daj, da bi mrli od lakote in kleli Tvoje sveto ime, ampak da bi te ljubili in se Te z veseljem spominjali. Saj naši ljudje radi delajo in tudi molijo ter priznajo, da niti tega ne zaslužijo, kar jim daješ dan za dnem. Zato se jih usmili, da si bodo mogli v potu svojega obraza pridelati vsaj kosček vsakdanjega kruha. Skrbni Oče, usmili se svojih otrok sirot, ki ne pričakujejo od Tebe zlata in srebra, temveč samo toliko krompirja in koruze,

da nekako nadaljujejo svoje borno življenje. Naj pride moje klicanje do Tebe...

Čez dva dni smo vendar prestregli toliko solnce, da smo za silo pometali deteljo v ostrve; kako se bo naprej sušila, ne vem...

Še nekaj drugih stvari: stari ljudje so rekli, da je največja lakota takrat, ko cveteta bob in grah. Prav so rekli, to potrdim z lastnim izkustvom, ker živim v oni dobi, »ko cvetita bob in grah«. Starine ni, novine ni! Starina je pošla, novina še ni prišla! Zjutraj: žganci pa mleko, opoldan: žganci pa solata, in za večerjo že ne vedo mati kaj prinesiti na mizo!... Starega krompirja ni nikjer več (posledica lanskih črvov, ki so nam ga vsega uničili!), novega pa tudi ni! Žganci pa solata — solata pa žganci. Kot bi vrtel kolo, da smo že vsi kakor goske od same solate! Če je včasih opoldan kislo zelje ali repa, ki ima že tako slab duh in v taki vročini slabo zabeljeno ima še slabši okus, je to le izprememba na slabše! Kakor vidiš, je kmetovo življenje mnogo težje in slabše, kot si ga slikajo oni, ki ga gledajo od daleč. Jaz že vem, kako je, ker že dolgo delim usodo s svojimi ljudmi.

Te dni obhajajo pri nas »Ivanjske svaobe« (svatbe), ki pa so letos bolj žalostne, ko je tako malo upanja na veselje. Na kresni večer (tudi kresov ni bilo posebnostno mnogo!) 23. junija hodijo dekleta od hiše do hiše in prosijo foke, jajec, masla in podobnega, iz česar potem napečejo vse potrebno za »svatbo«, ki se vrši prihodnjo nedeljo. Ko dekleta zbirajo za svatbo, pojejo pred vsako hišo:

Bog daj, Bog daj dobro jutro,
daj, Marija, dobro leto,
Mi smo danes rano stale,
rano stale, kresovale...

Popevka ima še precej kitic, pa Ti bom že ob kateri drugi priliki vse natančneje opisal, ko bom vse podrobnosti izvedel. Se to: dekletom pravijo kresnice, ker hodijo na kresni večer.

Nisem mislil, da mi bo pismo tako naraslo. Pa saj veš, da človek rad drugemu razodene svoje veselje in svojo bol. Dve vse laže preneseta.

Ostani zdrav in se kaj oglasi, pa Bog s Teboj. Tvoj Jože Zdolanji.

NAZNANILA.

n Tombela in velika gasilska veselica na Tebarjah, za katero se vrše obsežne priprave, bo v nedeljo 6. julija v krasnem, hladnem parku za občinsko (bivšo Osvatičovo) vilo. Ob 11. dopoldne je v parku koncert tamburnškega društva. Ob 2. popoldne prižetek tombole, nad 250 dobitkov, med temi: živalni stroj, moško kolo, kuhinjska kredenca, pol sežnja (klaftr) drv, boks-unje, vreča moke, voz drv in drugi. Po končani tomboli ljudska veselica, pri kateri igra polnoštevna železniška godba. Pavilioni, plesišče na prostem. Prijatelji dobre kapljice in jedače, vse v lastni režiji, vljudno vabljeni. Od 1 ure dalje redna avtobus-zveza iz Celja. — Čisti dobček je namenjen za nabavo motorne brizgalne.

n iz Smlednika. V nedeljo dne 6. julija praznujemo farnega patrona sv. Urha. Ob 10 je slovesna sv. maša. — Vred nevihte na praznik sv. Petra in Pavla je gasilska veselica odpadla ter se ista vrši na Urhovo nedeljo ob 8 pop. z istim sporedom, kakor je na vabilih, na kar opozarjamo domačine in okoličane.

Vsak kmet mora biti član svoje stanovske organizacije!

»Oh, gospod! prosim Vas, nikarte me odpeljati!« Planil sem v jok.

»Pridi, dečko moj,« mi je rekel še dovolj nežno, »ne boš nesrečen pri meni, nikakor ne pretrepavam otrok, in imel boš za družbo moje učence, ki so zelo zabavni. Za kom ti bo žal?«

»Za materjo Barberino!«

»Saj nazadnje boš moral od hiše,« je rekel Barberin, ter me prijel strogo za ušesa; »ali hočeš iti z gospodom ali v zavetišče, volile?«

»Ne! Mati Barberina!«

»Ah! Ti me dolgočasiš,« je zakričal Barberin, ki ga je napadla strašna jeza; »če te bo treba izpoditi od tu s palico, bom prav gotovo to storil.«

»Ta otrok obžaluje svojo mater Barberino,« je rekel Vitalis; »ni treba ga zaradi tega tepsti; ima blago srce in to je dobro znamenje.«

»Če ga boste pomilovali, se bo še huje drl.«

»Sedaj pa k stvari.«

Po teh besedah je razgrnil Vitalis na mizo osem komadov po pet frankov, katere je Barberin na mah zgrabil in vtaknil v žep.

»Kje je omot?« je vprašal Vitalis.

»Tukaj,« je odgovoril Barberin, kazoč na robec iz modre bombaževine, ki je bil zvezan v culo, v kateri sta bili dve moji srjai in platnene hlače.

»Tako se pa nisva zmenila,« je rekel Vitalis, »dati bi mi morali njegovo obleko, tu so pa same cunje.«

»Nima drugega.«

»Če bi vprašal otroka, vem, da bi rekel, da ni res. Toda nečem se o tem prepirati. Nimam časa. Moram na pot. Pridi, mali. Kako mu je ime?«

»Remi.«

»Torej, Remi, vzemi svoj omot, in korakaj pred Capijem, naprej, hodil!«

Dvignil sem roke proti njemu, potem proči Barberinu, toda oba sta obrnila glavo, in čutil sem, da me je prijel Vitalis za zapestje.

Moral sem iti.

Ah! Uboga hiša, zdelo se mi je, ko sem prestopal njen prag, da zapuščam tam kos svojega življenja.

Gledal sem krog sebe, toda od solz motne oči niso videle nikogar, ki bi ga mogel prositi pomoči: nikogar ni bilo na potu, nikogar ne v okoliških travnikih.

Začel sem klicati:

»Mama, mati Barberina!«

Nihče ni odgovoril mojemu glasu, in izmrl je v tlenju.

Moral sem iti s Vitalisom, ki me ni izpustil.

»Srečno pot!« je kričal Barberin.

Vrnil se je v hišo.

Jo! Bilo je končano.

»Pridi, Remi, stopaj, otrok moj,« je rekel Vitalis.

In položil mi je roko na ramo.

Sel sem torej poleg njega. K sreči ni preveč hitro hodil in mislim, da se je ravnal po meni.

Cesta, po kateri smo hodili, se je dvigala v ovinkih ob gorovju; pri vsakem ovinku sem zagledal hišo matere Barberine, ki je postajala vedno manjša. Pogostokrat sem pretekel to pot in vedel sem, da bom videl hišo še enkrat, kadar pridemo k zadnjemu ovinku, potem pa, ko bomo napravili še nekoliko korakov do planote, da bo vse končano; ničesar več; pred menoj tujina; za menoj pa hiša, kjer sem živel do danes tako srečen, in katere brez dvoma ne bom nikoli več videl.

K sreči je bil klanec dolg; končno sva pa le prikorakala na vrh.

Ves ta čas Vitalis ni spustil moje roke.

»Ali mi dovolite, da se nekoliko spočijem?« sem ga vprašal.

šilo, da je zgubil ravno vesje in padel levo na hrbet. Misli! je, da je zgubljen. Toda tudi kar! Živali se je pri nenadnem dogodku prestrašil in z mogočnim skokom planil v goščavo. To je drznega Angleža rešilo.

Pivo je celo kralja s prestola pregnalo. Bavarški kralj Ludovik je potreboval denarja za lepo plesalko Lolo Montez. Zato je pivo, ki so ga pa njegovi podaniki kaj radi pili, visoko obdavčil. Revolucija! Zantran piva je kralj zletel.

Izpričevalo. Gospodinja napiše služkinji izpričevalo: Vodila je pri nas gosposindstvo, knjige in razurdano življenje.

Peč v čevljih. Neki češki čevljar je izumil poseben način za ogrevanje čevljev. V podplate se vije neke vrste električni akumulator, ki drži do dve uri toplo. Nato se akumulator znova napolni.

Seveda! — Ona: »Če bi me ne bil nikdar poznal, ali bi me imel prav tako rad?« — On: »Še bolj.«

Duhovitost. »Sinko, zapomni si, da se slabejšega nikdar ne sme tepsti!« »Ali, očka, to si vendar zapomni tla!«

Nove knjige.

Rene Bazin: Iz vse svoje duše. Roman. Poslovenil Niko Kurel. Ljudska knjižnica 34. zvezek. V Ljubljani 1990. Založila Jugoslovanska knjižarna. Str. 222. Cena 28 Din. v platno vezani knjigi 40 Din. Bazin, ta znameniti francoski pisatelj, član akademije, je tudi nam Slovincem že dobro znan po svojem romanu »Gruda v miru«, ki ga je izdala med vojno Leonova družba. Vsek se bo zato gotovo veselili nadaljnega njegovega prevoda, zlasti pa če tega. Socialnih romanov nimamo Slovenci doslej skoro nobenih, ne v izvirniku in ne v prevodu, zato nam bo ta še prav posebno dobrodošel, saj je današnjemu materializiraniemu človeku neznana in prečiščena beseda tega velikega francoskega katoličana polna kot vsakdanji kruh. Iz vsega romana veje diš nafranceščino neznosti in globoke prepričanosti, pri tem se pa razvija zgodba s tako zanimivostjo in napetostjo, da človek romana ne bo odložil, preden ni dosegel do zadnje strani. Priporočamo!

★ **Moderna higiena ust.** Mnenja zobozdravniških strokovnih avtoritet o najprimernejših sredstvih za čiščenje zob in nogo ust še stoletja hodijo različna pola, in je kozmetična industrija evropskih in ameriških držav večinoma brez objektivne, znanstvene kritike pograbila vsako idejo, da bi usula na človeštvo v bajno reklamo podprto ploho najrazličnejših zobnih čistil. Na podlagi najnovejših poskusov je mehka, v dunes priljubljeni tubasti obliki pripravljena zobna pasta ali zobna krema, v zvezi s prijetno okusno zobno vodo in dobro tudi vrzeli med zobni prodirajočo zobno ščetko ono sredstvo, s katerim lahko dosežemo neoporečno higieno ust in zob. Kakor že povedano, gre pri tem samo za mehansko čiščenje, ki ga pa ne smemo ogroziti s slabimi strovinami. Na Nemškem porablja približno 6 milijonov ljudi za vsakdanjo nego zob in ust Chlorodont. Poraba te zobne paste znaša približno 8 odstotkov vsotne nemške porabe zobnih past. Pa tudi po drugih deželah, zlasti v prekmorskih krajih, je konzum zobne paste Chlorodont kar ogromen. In le številk je torej razvidno, da vzrok razširjenja in splošne priljubljenosti tega zobnega čistila ni samo reklama, nego zlasti in poglavitno strogo znanstveni izsledki, ki so že celo vrsto let vodili sestavo te zobne paste. Iz vsega sledi torej, da predstavlja zobna pasta Chlorodont idealno usno-higiensko kombinacijo neporečnega zobnega praška s premešanim milom, kalijevim kloratom in usno vodo, katere redna poraba že po kratki rabi preskrbi odzračno usno dolbino, lepe in prirodni barvi popravljajoče se zobe z zdravim in svetlo ohranjenim zobnim ločnem.

Kovači! Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog Vam nudi Družba Irlijo, Ljubljana Donajska c. 44. Telefon 2920

Ako me popade

glavobol,

ako me začne mučiti nervoznost in nespanec, tedaj namočim čelo in senca s Fellerjevim prijetno dišečim Elsalfuidom. Ako začutim bolečine v zeglodu ali v črevesju, tedaj vzamem nekoliko kapljic Elsalfuida na sladkorju, in takoj mi odleže. Proti bolečinam revmatizma, ghta, bolečinam v prsih in sluznici, ter kot zaščita proti hripi mi pomaga krepko drgnjenje in pranje z Elsalfuidom!

Delajte tudi Vi tako — pomagalo bode tudi Vam!

Fellerjev Elsalfuid, to že 33 let znano narodno sredstvo in kozmetikum stane v lekarnah in vseh podobnih trgovinah: poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din, specialna steklenica 26 Din. Po pošti najmanj za 62 Din pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
STUBICA DONJA, ELSATRG ST. 16

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebnosti ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Kovaškega vajenca

sprejemem takoj, tudi če se je že ušel. Hrana in stanovanje v hiši. Kovač, Naklo 18 pri Kranju.

Mizarškega vajenca

sprejemem z vso oskrbo Jakob Novak, Zbilje 38. Medvode.

Kupim vsako množino:

lipov; arniko; vo in bezgovo cvele; srčna moč korenine. Ant. Stergar, Kamnik.

2 čevljar. pomočnika

in 2 učenca sprejem takoj Ivan Petrič, čevljarstvo, Selaček št. 29, Begunje-Rakek, podr. v Cerknici.

Mizarškega pomoč.

in enega učenca sprejem. Anton Zakrajšek, vas Srobotnik, p. Vel. Lašče.

Za razne predmete

išče zastopnike povsod Josip Lindič, Ljubljana, Komenskega ulica 17. Za odgovor pošljite 2 Din v znakmah.

Rehberica

za mešan-sko hrano in vsa hišna dela se sprejme k 4 članski rodbini proti dobri plači za takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo lista pod »Trgovska hiša«.

Sladko seno

za govedo kupim. Ponudbe na Repič, Trnovo Ljubljana.

Don učenca

in enega pomočnika za notranje poštvo sprejme Ivan Vesel, mizarstvo, Srednja.

Holesarji,

motor- in avtomobilisti, mnogo si prihranite z Volutinom. Stane 15 Din zavitek. Razpošilja A. Božič, Vel. Poljane, p. Ortenek.

Bepel,

dobro ohranjen prodaja radi namave elektromotorja A. Svetič, Zeje, p. Podbrezje.

Mizarškega vajenca

sprejemem takoj z vso oskrbo. Jakob Kajzer, mizarstvo, St. Vid nad Ljubljano.

V prodaji leži

Vaša bod čnost! Ako se čutite sposobnega, doseči visok promet naših prvovrstnih predmetov, potem Vam ponudimo tem potom naše zastopstvo ter Vam jamčimo, za boljši zaslužek kot v katerikoli drugem poklicu. Pšlite nam in priložite znamko za odgovor. Tehna družba, Ljubljana, Mestni trg 25 I.

Kravarja

bolj priljubljenega, pridnega, kalernima veselje do živine išče Franjo Svigelj, posestnik na Bregu, p. Borovnica. — Plača po dogovoru. — Nastop službe takoj.

Služkinjo

pošteno in vestno, ki zna opravljati hišna in poljska dela, iščem. — Srednje starosti imajo prednost. Plača po dogovoru. Ponudbe na Jožef Ušar, Gorje pri Bledu.

Hupim les

(hlode) li-pov, črešnjav, zdrav. F. Cvek, Kamnik.

Neprijeten duh ust

je zopr. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite pri enkratni uporabi krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno pri vporabi zobčaste ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih straneh. Gnili ostanki jedi med zobmi, ki povzročajo neprijeten diš ust, se s tem temeljito odstranijo. Poskusite najprej z malo tubo. Ki stane Din. 8—, Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 57

Kovači! Najcenejši koks

100 kg Din 85— Pri večjem naročilu popusti LJUBLJANSKA MESTNA PLINARNA.

Brez skrbi. Gledališki igralec novi gospodinji: »Moja prejšnja gospodinja je jokala, ko sem šel proč od nje.«

Nova gospodinja: »Tako? Pri meni se kaj takega ne bo pripetilo, kajti tu morate za mesec v naprej plačati.«

Takšne so. Ona (svojemu možu): »Le poglej, kaj vsega sem ti nakupila za tvoj god: krasno fajfo, par doma spletenih nogavic in pa tole svileno obleko, v kateri ti bom gotovo dopadla.«

Nemogoče. Gost: »Vaš natak mi je včeraj poln krožnik juhe polil po hlačah. — Sedaj imam velik masten madež.«

Gostilničar: »O naše juhe? Nemogoče.«

Zabukovec je šel s svojim šestletnim Jakcem na vlak, prvič seveda. Ko je fant zagledal brzojavne drogeve in žice na njih, je vprašal očeta kaj je to. »To so brzojavne žice, sinko moj.«

»Hm,« se je čudil fant, »zakaj pa so postavljene samo na levi strani proge, na desni pa ni ničesar?«

»Veš, Jakec, ta stran je pa za brezžični brzojav.«

Sila kola lomi. »Vem, tvoja nevesta je bogata. Toda, pomisli, ako jo vzameš, se boš moral odvaditi kaditi in piti.« — »Res je. Ampak, če jo pa ne vzamem, se bom moral pa tudi jesti odvaditi.«

Učitelj: »Zemlja potuje okoli solnca. Kaj potuje okrog zemlje?« — Mirko: »Cigani.«

Salomil

ZA POKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE

2

GRATIS IN FRANKO!

ZAHTEVAJTE CENIK

GRATIS IN FRANKO!

Birmanke ure za dečke od
Din 44— naprej.

H. SUTTNER - LJUBLJANA 1

PRESERNOVA ULICA 4 — POLEG FRANCISKANSKE CERKVE —
NAJVEČJA ZALOGA UR, ZLATNINE IN SREBRNINE. — LASTNA
TOVARNA UR V SVICIBirmanke zapesne ure, ure, ure od Din 157— naprej.
14 karat zlato od Din 296— naprej.Srebrne vratne verifice (Collier) od
Din 20— naprej
Zlate vratne verifice (Collier) od
Din 85— naprej

Prekliče. Podpisani prepovedujem vsako iz-
novo izmišljeno, še zelo razširjeno govorjenje, ki se
govori o meni. Kdor bo od sedaj naprej razširjal
to izmišljeno govorico, bom postopal proti njemu
strogo sodnijsko. — Ivan Podobnik, posestnik, Črnuče.

Laško brinje

ima ropet na zalogi FRAN POGACNIK, LJUB-
LJANA, Dunajska cesta št. 36.

Prekliče. Podpisani preključujem in obžalujem
vse besede, katere sem govoril proti Ivani Jare
in Rudniku št. 68 ter se ji zahvaljujem, da je od-
stopila od vlozene tožbe pri sodišču. — Poldir
Jozet, posestnik v Rudniku št. 28.

Josipina Jakac

gostilna in trgovina s domačimi pridelki

Rokodelski dom Novo mesto

Kupuje suhe gobe in vse zdravilna
zelišča po najvišji dnevni ceni!

POZOR GOZDARJI!

Nabavite si prvovrsten izdelek sekir in
plankač, katere pošiljam po pošti. — Cene
nizke. — Za vsak komad prevzamem ga-
rancijo. MATEVŽ KRMEJ, Log, pošta
Škofja Loka

Izid izrebanja elektrane loterije prostovolj-
nega gasilnega društva v Nadgorici.

10 glavnih dobitkov so zadele št.: 1669, 4148,
8724, 4706, 1346, 5300, 1438, 6593, 1033, 6134. —
Dobitki v vrednosti po 50 Din: 5476, 6888, 7527,
6286, 2555, 7346, 3955, 5934, 5696, 2143, 5561,
8113, 5401, 5604, 9764, 5111, 994, 105, 3914, 8001,
2580, 8345, 8046, 626, 8277, 8016, 9529, 4753,
295, 827, 9515, 4946, 1751, 6390, 4037. — Dobitki
po 30 Din: 2813, 3192, 2474, 6829, 88, 4385, 8057,
9506, 5275, 6639, 5006, 5804, 515, 8082, 3079,
4141, 5270, 9486, 4498, 7285, 9320. — Dobitki po
20 Din: 1182, 7128, 6013, 5789, 4554, 5290, 8159,
7582, 6617, 6669, 6559, 2702, 9977, 1578, 718, 2804,
6871, 1733, 9788. — Dobitki po 10 Din: 9131,
8343, 5992, 8677, 2008, 1292, 1992, 907, 4734,
5391, 9839, 6631, 436, 807, 5127, 2185, 95, 323,
1310, 2863, 2206, 8045, 173, 8748, 9275, 151, 1571,
8680, 9499, 559, 7966, 4678, 1565, 1734, 7833,
5926, 6687, 4035, 5213, 3496, 4911, 8938, 3084,
1973, 7165, 7114, 5164, 7184, 9997, 3251, 4696,
8643, 7031, 6012, 2171, 9584, 1881, 7579, 3887, 6287,
5145, 3854, 5158, 3417, 7901, 1815, 9584, 8892,
931, 7905, 8668, 93, 7147, 4063, 3383, 2597, 4908,
242, 3351, 2868, 8611, 4972, 7004, 7835, 2035, 7431,
3199, 5774, 7803, 1282, 9023, 9520, 4709, 2833, 689,
1402, 3781, 8744, 3852, 9494, 1615, 496, 770, 4219,
2697, 3880, 4653, 8721, 921, 1367, 763, 4556, 7358,
7754. — Dobitki, ki se ne dvignejo v teku enega
meseca po razglasitvi izrebanja, zapadejo v korist
gasilnega društva v Nadgorici. Na željo se do-
bitki pošljejo po pošti na stroške lastnika.

Za gasilno društvo: Korotin Ivan, t. č. tajnik.

PREKLIC. Podpisana Okorn Franc in Marjana iz
Primkovega 90 pri Kranju preključujeta in obža-
lujeta vse žalivke o g. Francetu Grašiču, posest-
niku in čevljarju na Klancu pri Kranju ter se mu
zahvaljujeta, da je odstopil od kazenskega postop-
anja. — Okorn Franc in Marjana.

OROŽJE

Lovske puške, brownig pištole, samokrese, sprejme
v popravilo puškar F. K. KAISER - LJUBLJANA,
Kongresni trg 9

Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švic.

„Dubied“ stroji ter kolosa
za rodbino, obrt in industrijo so le.

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obrok!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Punk v vezanju brezplačno.

Vetelna garancija.

Za Jugoslovansko tovarno: Karel Čel.

Prava pot,
ki vodi do ozdravljenja
živcev!

Boleči, trpijoči živci zagrožujejo
življenje, povzročajo mnoge bolezni,
kakor bodljaje, trganja, omotice, tes-
noba, bledenje, zmanjšanje v telesu, molenje
v prebavi, pomanjkanje spanja, ne-
veselje do dela in druge slabe pojave.

Moja ravnokar izšla poučna raspra-
va vam pokaze pravo pot, kako se bole-

osvoboditi vseh takih bolezni.

V tej brošuri so opisani vzroki, po-
stanek in zdravljenje živčnih bolezni
po dolgoletnih izkušnjah. — To ceneno
sporočilo zdravja pošljem vsakomur

popolnoma brezplačno.

Tisoti zahvalnic potrjujejo edini obet, ob upanju nemornega vestnega raziskovalnega
dela za doberdober izpolnjenost. Kdor pripada velikiemu številu živčnih bolezni in hčer bo-
leži na teh mnogobrojnih pojavi, naj si takoj nabavi mojo knjigo na ušesce!

Priporočajo se nam,

da vam nič zanesljivega ne obljubljamo, kajti v prihodnjih dneh trdnih polijem vsakomur, ki
mi piše, popolnoma brezplačno in brez kakršne koli obave. Zelo hvala za vaše pismo:

Ernst Pasternack, Berlin S. O., Richardkirchplatz 13, Abt. 317